

1 CORINTIOS

Ná n'da ra søcuq bi 'yorba ra Pablo u yu 'yεc'yεi bu ja ra dahnini Corinto

Ran zengua

¹ Ma zi cu ahu guí 'buhmbu bu ra dahnini Corinto, dí ot'ahu ra søcuq i jaua. Dí zengua ahu gätho gyu 'yεc'yεihu Ojä. Ne nugä drá Pablogä, bi huangä Ojä, ne rá pähä zehé bi xiqui gam mangä rám hman ra Jesucristo hønbu go hapu. Ne'a man 'yohuhu ra Sóstenes dí 'bu'be ua, di zengua ahu.

² Nu'a ra Cristo Jesús bi 'uec'a ni mbuihu bu ja ra ts'oqui. Ne bi zon'nahu gui 'yørpahu rá 'befi Ojä. Ne tengu'buhm 'darpu guí 'buhmbu u mi'da to'o gätho i thande ma Hmuuhu ra Jesucristo, ngue n'dat'a ra Hmu dí comhbhu.

³ Ne dí äpä Ojä ma Tahu ne ma Hmuuhu ra Jesucristo ngue di 'da ahu yán japi, ne'a rán johya gui hyamhbhu a.

Bi dñyán japi Ojä nguetho i 'buhmbu ra Cristo

⁴ Bi 'da ahu yán japi Ojä nguetho 'darpu guí 'buhmbu ra Cristo Jesús. Gue'a ná undä ra jamadi Ojä a ya.

⁵ Ne nte di 'bepu ja nim pëtihu, nguetho 'darpu guí 'buhmbu ra Cristo. Pe gä i ja ahu ran 'yomfëni da zä gui pahmbu xun ho a ya, ne da zä guim mamhbhu xun ho rá 'befi Ojä ya.

⁶ Ne gue'a rám hman ra Cristo gá hyamhbhu, gue'a gní bømanhohu a ya.

7 Janangue'a i juadi xən ho rá ts'edi bi 'da ah₧ Oj₧ nangue rá 'b̥efi guí øth₧ gätho gní tømhb₧ dí 'y᷑h mahøn'a ma Hmuh₧ ra Jesucristo.

8 Ne di ja ah₧ Oj₧ gan zämhb₧ b₧ gue'b₧ go rán zegui y₧ pa, janangue'a nte ma ts'oqui da dñ'nah₧ 'b₧ bá peng ma Hmuh₧ ra Jesucristo.

9 Nguetho dí pähmb₧ nzai di ja'ts'a im man Oj₧, ne guesé Oj₧ bi zoncah₧ dam 'b₧hmb₧ rá Ts'unt₧ ma Hmuh₧ ra Jesucristo.

Bin s₧hy₧ 'y᷑c'yεi

10 Dí äcä ra mate n'dat'a guim b̥emhb₧, nguetho guí tenhd₧ a ma Hmuh₧ ra Jesucristo. Ne 'yo guidín hej₧, pe jatho n'datho guim b̥emhb₧ ne n'dat'a gui 'yøth₧.

11 Gue'a dí xi ah₧ a, ma zi cu ah₧, nguetho bi xicä 'da y₧ cu ngue y᷑ menguh₧ ra Cloé, bi xiqui 'b̥e'a guí øth₧.

12 Nguetho guí εmhb₧ 'da ah₧ guí tengah₧, ne εn'i 'da tən ra Apolo, ne εm mi'da tən ra Pedro, ne εm mi'da ngue tən'na ra Cristo.

13 Pe ha guím b̥emhb₧ gá xemhb₧ ra Cristo. O xigä ha dá tugä b₧ ja ra pont'i nangue ah₧. Uague guím b̥emhb₧ ngue gán xixyäh₧ nangue ma thuhugä.

14 Pe jamadi Oj₧ ngue njo'o to dá xixyä ah₧, hønt'a ra Crispo ne ra Gayo.

15 N'damhma njon da zä da ma bin xixyä nangue ma thuhugä.

16 Ne hønt₧ gätho 'b₧p₧ rá ngu ra Estéfano dá xixyäbi. Pe hin dím b̥engä 'b₧ 'bo'o xcamá xixyäbi mi'da, uague hønt₧.

17 Nguetho hinga gue'a ra 'bəfi bi xicä ra Cristo ga øt' ran xixyä, pε bi xiqui gam mangä ran ho ma'da'yo. Pε nu'bə dím mangä a, pε hin dí yä tengu bə na yä yäm bämhyä, nguetho hønt'a dí honi da bəh yü ja'i ma ts'oquihə í du ra Cristo bə ja ra pont'i. Janangue'a din ja ra ts'edi ram hma di hocpa yä ts'oqui ə.

Gue'a ra Cristo ní 'dajə ran 'yomfəni Ojə

18 Pε nu'a ram hma ngue ra Cristo bi du bə ja ra pont'i, əmbi nte ní mbatho ə ní mba bə ja ran ənbi mazai. Pε nujə ná mbähä bə ja ra temazai, dí pəhmbə gue'a ram hma ní zinjə Ojə ngue bi du ra Cristo bə ja ra pont'i, bi hoga ma ts'oquihə.

19 Ne i əm bə rá t'ohni Ojə:

Ga uti ngue nte ní mbatho ə im ma jasə yán 'yomfəni,

ne ga hacpa yä ts'edi zəhə yü ja'i, ga əm bə ma'ueni, bi 'yən Ojə.

20 Nguetho bi zän Ojə hin te ní mbat ə to'o əna jasə yún 'yomfəni, ne'ə əmme bin xäse yäm hmansə yü ja'i, ne'ə əna pədi da dəh yäm hma. Nguetho hingui sā da yan a n'da ə nangue yäm hman ə.

21 Ne bi bənse Ojə, bi zän bəya ngue hin dí bə Ojə n'da ə yán 'yomfənisə. Pε bi zənni da yan ə to da hyən'a rám hma nangue ra Cristo bi du, madague'bə t'əmbi nte ní mbatho.

22 Nguetho nu ma mijudíohe im bəni gue'ə yan t'øt'e mixte da nu 'bə gue'a n'da ram hma ngue majuəni. Ne nu'ə 'da ni mənguhə ngue hing yü judío ahə nzai i honse n'da ram hma ngue i əmb zəhə majuəni.

23 Pe nu'a ram hma dím mamhbu ngue bi du bu ja ra pont'i ra Cristo, njonguin numanhose a. Ne'u yu judío i san tho 'bu i sifi, ne'u hing yu judío i ɛmbi nte ní mbatho 'bu i sifi.

24 Pe nujuu ngue bi zoncahuu Ojaq, madague'bu dyu judíohu ogue hin dyu judíohu, pe n'dat'a dí pahmbu i ja rá ts'edi Ojaq di hoga ma ts'oquihu nangue'a ra Cristo bi du. Janangue'a bi nequi ɛmme xan ndoho rán 'yomfɛni Ojaq.

25 Ne nuna ra 'yu bi zän Ojaq, pe man'da di muui na, madague'bu t'ɛmbi hin te ní mbatho, xinda gue'u yu 'yuse bi zän zehɛ yu ja'i. Ngue gue'a í t'ɛmbi hin'yu rá ts'edi Ojaq a, ngue bi du ra Cristo, pe man'da xan ngu bu ní nequi a, xinda gue'u gätho yan t'øt'e zehɛ yu ja'i.

26 Ma zi cu ahu ngue bi zoncahuu Ojaq, gam bɛmhbu hague dín jahu bu na nujuu ra ximhäi, ngue xan ngujuu dyu 'yambuihu, ne xan ngujuu hin'yu ma ts'edihu, ne xan ngujuu ngue bin hyoya ma tahu.

27 Pe bi huan Ojaq u i t'ɛmbi yu 'yambui, n'damhma da mbe'ts' yu sä u i jase yan 'yomfɛni. Pe gue'a í huan Ojaq u hin'yu yu ts'edi bu na nu ra ximhäi, janangue'a da mbe'ts' yu sä u i jase yu ts'edi.

28 Ne bi huan Ojaq u nte di muui bu na nu ra ximhäi, ne'u to'o i pa nts'ani, pe man'da in numanho Ojaq u, ne gue'a dí 'berpa yu ts'edi u to'o ɛna i ja se yan t'ɛdi.

29 Janangue'a njon di jap Ojaq din 'yɛzehɛ.

30 Ne bi jaju Ojaq 'darpu dám 'buhmbu ra Cristo Jesús, ne gue'a ní 'daju ran 'yomfɛni Ojaq a, ne nangue'a ra Cristo ní zimanhoju Ojaq, ne gue'a í 'yørcahuu Ojaq ngue yu t'uhni gahu a, ne gue'a ní yanjuu bu ja ran ts'o.

31 Nguetho i mam bu ja rá t'ohni Ojaq, hin'yu 'bɛ'a

man'da ran ho da zä da man'a n'da, hinda hønt'a ran ho bi 'yørpa Oja.

2

Hønt'a ram hma 'b 'a í du ra Cristo i ja rá ts' di

¹ Ma zi cu ah , nu'b  má mbag  b  gu  'b hmb , ngue d  xi ah  r  m hman Oja maju ni, p  hin d  huan thohogä y  m hma guep  da numanhog  ra ximhäi, n  hin te d  ma nangue man 'yomf ni se.

² N  nu'b  má b ni ga mba b  gu  'b hmb , p  d  b ni hønt'a ga xi ah  'b 'a ín  nba ra Jesucristo 'b  mí du b  ja ra pont'i.

³ N  nu'b  m  m 'b hmb  b , d   t'  hin'y  ma ts' di, nguetho d  su Oja hin da numanho 'b  xc  u spa mam hmans , n  d  f t'i.

⁴ N  nu'b  m  n y  h  b  ngue d  xi ah  ram hma, hinga gue'a mam hmans  ngue mahotho bi p t a ni mb ih , p  hønt'a r  ts' di r  Hogand hi Oja bi z  bi hoc a ni mb ih .

⁵ Janangue'a hinga gue'  y  n 'yomf ni 'da y  n 'yoh  bi ja ah  g  'y c'y ih  Oja, p  hønt'a r  ts' di z he Oja bi ja ah  g  'y c'y ih .

R  Hogand hi di japi d  f q Oja

⁶ P  nu'a ram hma d m mamhb  nangue ra Cristo, go i p  x n ho y  t' c'y i, ngue ran 'yomf ni maju ni a. N  hinga gue'a r  n 'yomf ni ra ximhäi bi b  x n ho y  t' c'y i, xinga gue'  y  m hmans  y  ng rpi ra ximhäi, n  nu'  mi ts' tho di 'b h y  ts' di.

⁷ P  nu ran 'yomf ni d m mamhb  him m  m f di, pegue urcah  Oja ya, nangue ra Cristo mi s nni da

yaqnh 'ba him mani 'yot' ra ximhäi, ne da zixcahh
ba mahqts'i ní comhbh rán ho buya.

8 Pe xinga n'da u i qna jase yu ts'edi ua ja ra ximhäi
ngue i paqpa rán 'yomfqni Oja. Nu'bh xtám ba' h 'da,
hin xtí cuarph ja ra pont'i a ra Hmu mixte.

9 Pe tengu mán t'o't'i bh ja rá t'ohni Oja:
Hin da zä da baqse n'da a ran ho bi zän Oja da 'yorpa
u to'o hont'a Oja im beni,

ne njam'b da zä da 'yorse n'da,
ne njam'b da zä da nuse n'da, bi 'yen rá t'ohni Oja.

10 Pe nuju dí paqhmbh a, nguetho bi xijh rá
Hogandaqhi Oja. Ne nu rá Hogandaqhi Oja di qats'i
xan ho bh ja rán 'yomfqni Oja, ne gue'a i xijh a buya.

11 Tengu yu ja'i hin jon da zä da baqpa rá mbai rá
mija*'ui*, pe hinda hont'a rá mbai zehe n'da i padi.
Ne in jabh Oja, njon da baqpi 'be'a mbeni, pe hinda
hont'a rá Hogandaqhi zehe i padi. Ne di bengahh a.

12 Nguetho bi 'dajh rá Hogandaqhi Oja, ne hinga
gue'a rán 'yomfqni ra ximhäi, ngue in nde di
bengahh rán 'yomfqni Oja, ne gätho yu hogant'unni
bi 'dajh nangue rá mate xan ndoho.

13 Pe nu'bh dí dim mamhbh rán 'yomfqni Oja, pe hin dí
uaspahh yum hma nangue man 'yomfqni sehh, pe
hont'u yum hma bi xängahh rá Hogandaqhi Oja, ne
da zä dí xihmbh xan ho u to'o bin t'un rá Hogandaqhi
Oja.

14 Pe nu'a hingui 'bami rá Hogandaqhi Oja, hingui
sä da hyaqni 'be'a gätho i xängahh rá Hogandaqhi Oja,
ne qmbi rám hman a n'da ra 'yaqmbai. Ne njam'b
sä da baqdi, hinda hont'bh dim 'bami rá Hogandaqhi
Oja.

15 Pe nu'a ra ja'i ngue 'bəhmi rá Hogandəhi Ojə da zä da bədi 'be'a nam bən'a 'be'a gä i ja, ngue nda'a da numanho nə nda'a hin da numanho. Pe nu'a hing ra 'yɛc'yɛi hin da zä da bərpa yún 'yomfəni ɻ yɛc'yɛi.

16 Njon da 'yɛnsə da bərpa rán 'yomfəni Ojə ra Hmu, njo'o da xifi xən ho 'be'a da 'yøt' Ojə. Pe nujɻ dí comhbɻ a rán 'yomfəni a ra Cristo.

3

I comhbɻ Ojə rá 'bəfi ɻ yú mbəfi

1 Ma zi cu ahɻ, nu'bɻ mám 'bəhmbɻ bu him bi zä dá xi ahɻ ɻ xən həi tengu i si ɻ in 'youi xən ho rá Hogandəhi Ojə. Pe dá xi ahɻ tengu'bɻ gmí 'yothohɻ ua ja ra ximhäi, uague tengu'bɻ ja gním 'bəhmbɻ nangue ra Cristo.

2 Pe dá xi ahɻ a hingui həi tengu'bɻ ra xi'ba thoho dá 'da ahɻ, nguetho tengu'bɻ hin ní zä gui sihɻ xən ho ra hmə. Ne ngutho ya, guexta'a hønt'a ra xi'ba da zä gdín sihməhɻ.

3 Nguetho hin guín zac ni mbəihɻ. Ne guín nde gam mixte zəhəhɻ, jananjabɻ gadín səhmbɻ. Pe ha hin guí øthɻ tengu'bɻ gyɻ ja'i thohohɻ ua ja ra ximhäi.

4 Nguetho guím mamhbɻ to'o guí tənhdɻ, ne 'da'ahɻ guí ɛmhbɻ guí tengahɻ, ne mi'da ɛna ten ra Apolo. Pe gue'a gní 'yøthɻ tengu'bɻ gyɻ ja'i thohohɻ.

5 'Be'a dadí mu'be a ra Apolo. Ha hin guí pəhmbɻ ngue yú mbəfi thoho gä'be Ojə, ngue dá fäxa'be gá 'yɛc'yɛihɻ ra Hmu, nangue ra 'bəfi bin 'dac'be n'da ngu n'da gä'be.

6 Nugä dá tuh ra hmudä bu, ne nu'a ra Apolo bi uapi, pe nu'a Oja bi japi bin te ne bi bøx u yu hmudä.

7 Janangue'a hin'yu rá ts'edi a bi duh ra hmudä, xinga gue'a bi uapi, pe hønt'a Oja i ja rá ts'edi ngue bi japi bin te yu hmudä a.

8 Ne nugä dí comhma'bøfi'be a ra Apolo, ne nugä dá tuhu, ne nu'a ra Apolo bi uapi. Ne di 'dac'be Oja 'bø'a in nde di 'dac'be nangue ra 'bøfi dá øt'be n'da ngu n'da gä'be.

9 Nese Oja dí comhbe rá 'bøfi. Ne nu'ahu tengu'bu yu huahi ahu Oja ngue bi thuhu.

Ne nu'ahu tengu'bu n'da ra ngu ngue i hø a Oja.

10 Ne nugä tengu'bu n'da drá ngørpagødo nangue rá mate zehe Oja, ngue dá fä'mi xæn ho yu guangujødo a ra ngu. Ne nu man'da pe di thoqui dim pøpu ja a ra ngu. Pe n'da ngu n'da ra mbøfi 'bu dim pøpu ja a ra ngu, pe i jatho dim pøfi xæn ho.

11 Ne njon da zä di pørpøa rá guangujødo ra ngu, ne hønt'a ra Jesucristo ngue rá guangu n'da rá ngu Oja.

12 Pe nu'u to'o di thoc'a ra ngu, sä da huahni xæn ho 'bø'a da japi. Xæn ho 'bu xøtho yu do dí fø't'a ra ngu, ne nu rá 'bet'e, xøtho yu t'egui u. Pe 'bo'o im bøni dí fø't' yu za, o gue yu 'yox'yo, ne 'bo'o im bøni dí møbet' yu paxi.

13 Ne nu yu 'bøfi n'da ngu n'da yu 'yøc'yøi da hnu hangu nangu di muui 'bu bi zøn ra pa din ja ran juønbu. Nguetho da zøn ra pa da ts'ä nangue ra sibi, ne da føh pøya gue'bu xæn ho bi 'yøt rá 'bøfi n'da ngu n'da yu 'yøc'yøi.

14 Ne nu'bu n'da ra mbøfi bi hyät' ra sibi a rá ngu bi hyøe, da døh rán zäbi bøya.

15 Pe nu'bu bin zo a ra ngu bi hyøe, ne nte da dah rán zäbi baya nangue rá 'befi bi 'yøt'e. Ne maguepu hin xtám bongui, tengu u 'da bi 'da 'bu min zo yá ngu.

16 Pe ha hin guí pahmbu

ngue gue ahu yá ngu ahu

Ojá, ne nu rá Hogandahi Ojá i 'bupu mbo ni mbuhihu.

17 Ne nu'a to'o da 'yëna di ts'onba rá ngu Ojá,
 emme xan ngu yan unbi da 'yørpa Ojá. Nguetho nu
 rá ngu Ojá xan ndaxqui a, ne guese ahu rá ngu ahu
 Ojá.

18 Ne hin da zä gui thoqui gan hyäzehehu

ngue guim bemhbu

jase nin 'yomfçnihu. Pe jatho gam

pumbbenihu

a guim bensehu

, janangue'a da zä gui

tmhbu

a njuqantho ran 'yomfçni xan ho.

19 Pe nu rán 'yomfçni ra ximhäi nte di muui bu
 na nu Ojá. Ne gue'a mán t'u't'i bu rám hman a, ngue
 nu'a nín 'yomfçni n'da 'bu i çna dim mixte, pe di
 jap Ojá dim 'bese bu n'da baya.

20 Ne man'da bi man ram hma, ngue nu'a to'o çna
 jase yán 'yomfçni, pe go i paq a ra Hmu ngue nte di
 muui u yán 'yomfçni.

21 Janangue'a hin guim bemhbu

man'da di muui

n'da ra ja*'i*. Pe Ojá bi 'da ahu gätho ni ngärpihu

ngue da mbäx ahu. Ne gätho u i jaua ja ra ximhäi n'u

'be'a gä i 'bui, ne bi zän Ojá di zε ahu u.

22 Necä ngue drá Pablogä dí fäx ahu, ne ra Apolo,
 ne ra Pedro. Pe ne'a 'be'a gätho dín nuhu ua ja ra

ximhäi i fäxcahu ga pahmbu

Ojá, ne ra te i fäxcahu, ne ran date, ne ra pa i jabu ya, ne ra pa ba çhe. Ne

janangue'a gätho ni mbetihu

u.

23 Nguetho yá mbeti ahu ra Cristo ne nu ra Cristo

rá mbeti Ojá a.

4

Yá 'befi i øt' yá 'bäihu ra Cristo

¹ Pe nugä ne ra Apolo, ne jatho guim bëmhbu ngue yá 'yehé gä'be ra Cristo, bin 'dac'be ra 'befi ngue ga xi a'be rám hman Ojá him mám fadi.

² Pe damím bëmhbu, n'da ra 'yehé thoho 'bu bin t'un ra 'befi, i jats'edi tho di ja'ts'a sifi.

³ Pe hin dí arpa a ra güenda a guim bëmhbu, ximangutho u mi'da yá ja'i engui hin dí ja'ts'i. Ne xínga guecä i sä ga pásse 'bu dí ja'ts'i uague hin'na.

⁴ Pe nu ma mbuigä dím bëni hin dá soh ma 'befi. Pe madague'bü ngubü dím bënse, pe jatho ga tø'mi gue'bü go da nuse Ojá 'be'a dá øt'ä.

⁵ Pe hin go m'bet'o gui 'yemfú hingui ho bi 'yøt'a n'da. Pe 'be' gui tømhbu ba eh ra Hmu, ne gätho di nequi buya 'be'a mim bëmhbu mbo ma mbuihu n'da ngu n'dajh. Ne di un Ojá buya 'be'a rán säui a bi 'yøt'a n'da ngu n'da ra 'yec'yeyi.

⁶ Nu ram hma dí xi ahü, ma zi cu ahü, nanguecä'be ra Apolo, pe n'da ran zofo ngue hin da donts'i 'be'a gui 'yøthü. Ne him man guim bëmhbu i ja rá ts'edi n'da ra xänbate, ne xín guim bëmhbu n'datho xén ho xinda gue'ü mi'da. Janangue'a hin gui thoqui gan 'yexhu.

⁷ Pe to'o bi ja ahü ngue xén ho ahü xinda gue'ü mi'da. Gätho 'be'a i ja ahü bi 'da ahü Ojá. Ne nu'bu guí pahmbü bin 'da'adahü 'be'a gä i ja ahü, pe hanja gnán 'yezehéhü, tengu'bü gá tñsehü a ran ho i ja ahü.

⁸ Pe guí øthü tengu'bü gám hmusehü, ngue hin te guidí 'behmbü, ne tengu'bü ya bin 'da a ni ts'edihü ngue guidí mandahü gätho mi'da. Pe nuya

tengu'bu ya gá sogahe. Pe hyøcta hmaha 'bu xqui
søni ngue xtín ja ni ts'edihiu, nguetho necähe n'dat'a
xtín 'dac ma ts'edihiu 'bu.

⁹ Pe nugähe ngue ma 'bäihe ra Cristo, dím
bømhbe Oja bi 'yørcähe ngue i hnuhäigahe xinda
gue gätho mi'da. Ne tengu'bu dyu ofädihe i pe'ts'i
da thoje. Ne i pa ma unguigahe 'bu i thengahe ra
ximhäi. Ne'u yám 'behni Oja mahëts'i di hyonya
thoho nangue 'be'a dí sähe.

¹⁰ Ne nuje t'ënje dyu 'yambaihe, nguetho dí
tenhde ra Cristo. Pe nu'ahu ëmmë guí homhbu da
t'ën ahu i ja nin 'yomfënihu nguetho guí ëna guí
tenhdu ra Cristo. Pe nugähe hin'yu ma ts'edihe bu
na hnuje, pe nu bu na hnu ahu tengu'bu ëmmë i ja
ni ts'edihiu. Ne ëmmë i pa nt'ë'ts'i ahu, pe nugähe i
pa nts'ani gähe.

¹¹ Ne gätho yu pa xu thogui, ne gätho yu pa i jabu
ya, ëmmë dí sähe ra thuhu, ne ra tuthe, ne dyu
'yaqhehe, ne pa m'be'migahe, ne hin hapu pøni i ja
ma ngumhbe.

¹² Ne ëmmë dí yähmbe ngue dadím pe'sehe nangue
ma 'yæhe. Ne ëmmë i ts'anje, pe man'da dí äfe rán
japi Oja nangue u i sante. Ne ëmmë pa ma ungui
gahe, pe mpähä thoho dí häthe 'be'a i t'ørcahe.

¹³ Ne di c'qaman'uje, pe man'da dín zomanhohe.
Ne ngutho yu pa jabu ya, i t'ørcahe tengu'bu dyu
ngohäihe ra ximhäi ngue hin'yu 'be'a dadí muje.

¹⁴ Pe hin dín nde ahu gui pe'ts' ni sähu nanguehna
dí xi ahu. Pe dadí 'da ahu n'da ran zofo, nguetho
tengu'bu ma t'uhni ahu ëmmë dadí huëc'ahu.

¹⁵ Pe madague'bu xquiñ nuhu 'det'a mahuähi ni
ngärpihu i xän'nahu nangue ra Cristo, pe hønt'a
n'datho ni tahu i 'bai, ngue guecä, nguetho rá

mbudi thoho dá xi ahu nangue ra Cristo, jananjabu
gá 'yc'yei hu buya.

¹⁶ Janangue'a dí ä'ahu ra mate ngue gui 'yøthu
tengu dí øt'ä.

¹⁷ Ne gue'a dá pehndä bu ra Timoteo, ngue di zε
ahu. Ne nu'a tengu'bu majuqni ma ts'unt'u ngue
ɛmmε dadí huçqui, ne di ja't'i xun ho, nguetho
ɛc'yei xun ho a ra Hmu. Ne di bεn'nahu ngue 'bε'a dí
øt'ä ngue dí tenni xun ho ra Cristo Jesús. Ne ngutho
dím mangä bu hapu gätho i ja yúm peti yu 'yc'yei.

¹⁸ Nu bu guí 'buhmbu, i 'bupu 'da im bεni jase yú
ts'edi, im bεni ngue hin ga mba bu.

¹⁹ Pε mi ts'utho ga mba bu gan nu'ahu 'bu da
nde Ojä. Ne ga paqdi to'o gätho i ɛna i jase yu ts'edi.
Ne hinga hønt'u yúm hma ga øts'e, pε gan nu 'bu
majuqni i ja yu ts'edi nangue Ojä.

²⁰ Nguetho nu'bu majuqni di manda Ojä bu ja rá
mbui n'da, hinga høntho da baqdi din yu xun ho, pε
din ja ra ts'edi njuqntho.

²¹ Ha guín ndehu ga femhyq ahu 'bu dá mbagä bu,
uague guín nde ga huçc'ahu 'bu dá søngä bu.

5

*Da thøn'a thi n'da ra 'yc'yei bi 'yøt'e tengu'bu ran
'yomt'ɛni*

¹ Ne dí øcä bin thaqui rá hømbe n'da ra cu. Pε n'da
ran thaqti gá 'yøthu ɛmmε xun ts'otho, tengu'bu ran
'yomt'ɛni. Ne njo'o to'o numanho tengu a, xínga
gue'u yu ja'i hingui ɛc'yei Ojä.

² Ne sä ɛmmε guiddín 'yçxhu guí ɛmhbu nte guiddí
'buhmbu. Pε xingui ts'u tu ni mbui hu nangue 'bε'a
bi 'yøt'a. Hanja ngue hin guí hømhbu thi a.

³ Pe madague'bu njo'ogä bu guí 'bahmbu, pe tengu'bu 'darpu dí 'bahmbu, ngue dá sändä a ran anbi da nu a bi 'yøt' ra ts'oqui, tengu tho 'bu ya dí 'bucä bu.

⁴ Pe i jatho gätho gam petihu nangue rá thuhu ma Hmuhu ra Jesucristo. Ne tengu thoho 'bu necä dí 'bucä bu, janangue'a dá 'da ahu ran t'ëdi i ja ua. Pe gan 'yohu rán t'ëdi ma Hmuhu ra Jesú.

⁵ Ne nu'a ran 'yohu, dami hyømhu thi da bent'a ra zithu, di anba rá ngøc'yei, n'damhma da 'yäp rá punbi Oja nangue rá ts'oqui. Ne da zä da yan Oja nangue rá mbui 'bu bi zon ra pa bá peng ra Hmu buya.

⁶ Pe hingui sä gan 'yexhu. Ha hin guí pahmbu n'da ram hma, ngue ts'utho ra íxi pe i sinni gätho ra juni.

⁷ Dami hyømhu thi a ra nyo'ixi ngue ran ts'o guí 'bahmbu di ts'on'na nim petihu. Janangue'a xtán ho ahu, tengu ra thuhme an t'øt'e nangue ra juni ma'da'yo ngue nte ma íxi da mbe, i ts'i 'bu ndabaxjua. Ne i jatho dan hoju, gue'a bi nde a ra Cristo 'bu mim 'bøts'e zehe bi hoga ma ts'oquihu. Ne gue'a ra hmepya mi uu yu ja'i 'bu ndabaxjua mi pøxa n'da ra t'ude'yo.

⁸ Janangue'a thocpa thoho hønt'a xan ho ga øthu, ne hønt'a ra 'yu majuqni ga tenhdu. Ne gue'a ra thuhme a ngue hin'yu ra íxi. Pe hin ga øthu tengu ra nyo'ixi, ngue 'be'a gätho dín numanhose nangue man 'yomfénisehu, ne 'be'a gätho mi'da xan ts'o.

⁹ Pe nu ra søcuq dá pen'nahu mam'bet'o, ne hin gá pahmbu 'be'a dín nde xcá xi ahu, ngue dá xi ahu hin gan 'yohu n'da ra 'yomt'ëni.

¹⁰ Pe hin dí ïn ahu him man zohmbu u hinga na padi, madague'bu yu 'yomt'ëni, ne yu zibate, ne yu

bε, nε'✉ thānde ya hyäte ojä. Nguetho nu'b✉ gui sothoh✉, nε gui 'uehmb✉ ua ja ra ximhäi 'b✉. Pε hinga gue'a dā xi ah✉ a.

¹¹ Pε nu'a mi nde xcá xi ah✉, ngue hin gui 'yεmf✉ ni cuh✉ 'da, nε xín gui comhb✉ rā 'bεfi Ojä n'da 'b✉ ḡmbi ra cu 'b✉ guexta'a ran 'yomt'εni øt'e o gue'b✉ bin thātui a him mi sä xtín thātui, o ran ts'iylate, o i thānde ya hyäte ojä, o nε'✉ ya acuate, o gue ra jti, o gue ra bε. Pε o guín 'yoh✉ tengu ✉, xínga 'darpu gan sihmεh✉.

¹²⁻¹³ Nguetho ni 'bεfih✉ gui juānbah✉ ni mi'yεc'yεih✉ 'bεp✉ ja nim pεtih✉. Janangue'a gui hyømhba thi a bi 'yøt' ra ts'oqui b✉ guí 'bεhmb✉. Pε nu'✉ hinga ná εc'yεi, hingui sä ga juānbah✉, hønt'a Ojä di juānba ✉.

6

Sä din hocpa zεhε y✉ 'yεc'yεi

¹ Hanja gnín yap zεhεh✉ b✉ 'bεh ra zε'mi, nu'a hing ra 'yεc'yεi. Hanja hinga gue'✉ ni mi'yεc'yεih✉ guí xihmb✉ di hoc'ah✉.

² Ha hin guí pāhmb✉ ngue ga juānbah✉ ra ximhäi 'b✉ rán zegui ya pa, nguetho yá t'✉hni gah✉ Ojä. Hague má guet'✉ yan shi dí øth✉ hin ga hoj✉, nguetho man'da hingui hei dan hocpah✉.

³ Nε asta gue'✉ yám 'bεhni Ojä mahεts'i ga juānbah✉. Ha má guet'✉ yan junt'i dí øzεhεh✉ ya pa i jab✉ ya ngue hin da zä ga hoj✉.

⁴ Janangue'a nu'b✉ ja n'da ran junt'i, pε hin ga xihmb✉ n'da ra zε'mi, nguetho hin dí comh ma 'bεfih✉ a.

5 Gue'a dí xi ahu a, janangue'a jatho gui pε'ts' ni sähu 'be'a guí øthu. Ha njo'o n'da ahu i ja ts'u ran 'yomfeni ngue'a di hoc'ahu nangue ran sai guí øthu.

6 Ha i jatho da zix rá cu bu 'bah ra ze'mi n'da ra yεc'yεi, ne hing ra 'yεc'yεi a ra ze'mi.

7 Ne nu'a gní 'yøthu yen junt'i, ne gue'a gním 'behmbu a. Hanja hin gní hyäthu a ran ts'o i t'øt ahu, ne hin guídí jafu da fε ahu 'be'a guí peshu.

8 Hin guí häthu, nguetho guese ahu guí ørpahu ran ts'o ni cuhu, ne guí pefu 'be'a i pε'ts'i.

9 Pε ha hin guí pahmbu ngue hin da zä da yarpu di manda Ojaq n'da ra ts'om'bäi. Ne o sä guim bemhbu da zin Ojaq u yu 'yomt'eni, o gue'u i thande yu hyäte ojaq, o gue'u in nutonto yá xisu yá mim 'yohuhu, o gue'u di 'yasäba yá mim 'yohuhu tengu'bu ra xisu.

10 Ne hin da yarpu di manda Ojaq u yu bε, o yu ziyyate, o yu jti, o yu acuate, o yu nexmate.

11 In jabu gá 'yøthu 'da ahu, pε bi mba m'be't'e ni ts'oquihu, ne guese Ojaq bi 'yøt'e yá t'uhni ahu. Ne bi hoc'ahu nangue a guí εc'yεihu ra Hmu Jesús, ne nangue a guí 'bahmbu rá Hogandaqhi ma Ojaqhu.

Rá mbeti Ojaq ma jaq'ihu

12 Majuaqni a ram hma ngue i ja man t'edihu ga øthu 'be'a gätho dín ndehu. Pε m'batho a da bømanho ga øthu. Majuaqni ngue i ja man t'edihu ga øthu 'be'a gätho dín ndehu. Pε hin gan nde ga øthu a da däcpa ma mbuihu.

13 Ne majuaqni a ram hma nangue ran ts'ihmε, ngue nu'bu in ndehmε ma fohohu, dan sihmehu. Pε hin'yu 'be'a man'da nts'änni nangue ma fohohu, ne da zøn ra pa ngue da man Ojaq him man dan sihmehu. Pε nu'bu in nde ran 'yomt'eni ma ja*q'i*hu,

hingui sä ga øthʉ a, nguetho nu ma ja'ihʉ bi zän Ojä dim 'bəpʉ ra Hmu.

¹⁴ Nε da xox Ojä ma ja'ihʉ nangue rá ts'edi, tengu thoho a ra Cristo bi xox 'bʉ mi du.

¹⁵ Ha hin guí pahmbʉ ngue nu ma ja'ihʉ, gue'a rá ja'i ra Cristo a. Ha da zä ga hajʉ n'da xequi rá ja'i ra Cristo, ngue ga øt' ran 'yomt'ɛni, tengu'bʉ n'danjä'i tho ga øt'be n'da ra xisu ra 'yomt'ɛni. Pε hingui sä ga øthʉ tengu a.

¹⁶ Pε gue'a i øt' ra 'yomt'ɛni bʉ na nu Ojä, tengu bi mam bʉ ja rá t'ohni, ngue nu'ʉ mi yonja'i, pεgue bi 'yøt'e tengu'bʉ n'danjä'i tho bi gohi.

¹⁷ Pε nu'a ra ja'i 'bʉ in 'youi ra Cristo, tengu'bʉ n'danjä'i tho da 'yøt'ui.

¹⁸ Janangue'a da zä gui 'dahmbʉ bʉya nangue'a ran 'yomt'ɛni. Nguetho nu mi'da yʉ ts'oqui di ts'onba bʉ maxøts'e rá ngu Ojä, pε nu ran 'yomt'ɛni di ts'onba bʉ mbo rá ngu Ojä.

¹⁹ Ha hin guí pahmbʉ ngue nu ni ja'ihʉ rá nguse rá Hogandähi Ojä a, nguetho 'bəpʉ mbo ma ja'ihʉ a, gue'a bi 'dajʉ Ojä a. Nε nu ni ja'ihʉ hin ni mbeti zəħħeħʉ a.

²⁰ Nguetho Ojä bi 'yøt'e rá mbeti ahʉ, nε tengu'bʉ xum hmadi bi gut'i. Janangue'a ga ørpahʉ rá 'befi Ojä nangue ma ja'ihʉ nε nangue ma mbəiħʉ.

7

Ran zofo nangue ran thqtı

¹ Pε nuya ga xi ahʉ a guí ängahʉ. Nε ya dí xi ahʉ ngue xən ho 'bʉ da zet'a n'da ran 'yohʉ, hin da hyon rá xisu.

² Pe emme xan ngu ran 'yomt'eni i ja. Janangue'a man'da xan ho 'ba dim 'bah rá xisu n'da ran 'yohu, ne dim 'bah rá ndø n'da ra xisu.

³ Nu ran 'yohu i jatho dim 'bahmi xan ho rá xisu. Ne ngutho ra xisu, i jatho dim 'bahmi xan ho rá ndø.

⁴ Nguetho nu n'da ra xisu hin di manda zehé a rá ja'i zehé, pgue di manda a rá ndø. Ne ngutho n'da ran 'yohu hin di manda zehé a rá ja'izehé, pgue di manda a rá xisu, nguetho n'dat'a ram 'bai øt'e.

⁵ Pe hin da 'ue'a n'da nangue rá xisu, ne xin da 'ueh ra xisu nangue rá ndø. Pe hinda hønt'bu gá bëmhbu gan yahu Oja 'da yu pa da zä gui sethu. Pe i jatho 'da'angu guim bëmhbu ni xisuhu. Ne m'bejua buya da zä gan yahu ni xisuhu mahøn'a. Nguetho nu'bu nya'a ts'u yu pa hin gui yahu ni xisuhu, xømhma thoho da hyä ahu ra zjthu 'bu hingui sä gui sethu.

⁶ Nu'a dí xi ahu, tengu'bu n'da ran t'edi. Pe hin dadí hec'ahu 'bu guín nde gan thæthu o xin guín nde gam 'busethu.

⁷ Pe dí ensegä ngue xan ho 'bu gätho dim 'busetengugä. Pe hingui sä, nguetho n'da ngu n'da bin 'daju ra ts'edi nangue Oja, ngue 'dahma 'dan'yo ga øthu n'da ngu n'daju.

⁸ Pe dí xi ahu, nu'u to'o hinga na din thæti, ne'u xan du yu xisu, ne'u xan du yu ndø, man'da xan ho 'bu ya hin gan simhbhu, tengu thohogä.

⁹ Pe nu'bu hingui sä da zethoho n'da, man'da xan ho da hyon rám pepiui, ngutho n'da ra xisu, ne ngutho n'da ran 'yohu. Nguetho emme di xømbui ngue njongui 'bahmi.

¹⁰ Ne dí xi u to'o i 'bahmi yu ndø, hingui sä da

zogui.

¹¹ Nε nu'b✉ bi zoh rá ndø n'da ra xisu, i jatho dim 'b✉se, o gue dim 'b✉hmi mahøn'a a rá ndø. Nε ximangutho n'da ran 'yoh✉, hingui sä din xummi a rá xisu. Nε nuna ran t'ɛdi i jaua dí xi ah✉, him mam hmansegä, pęgue rám hma ma Hmuh✉ ra Jesucristo 'b✉ mi'b✉cua ja ra ximhäi.

¹² Nε nu man'da ram hma dí xi ah✉ him bi man'a ma Hmuh✉ 'b✉ mi 'b✉cua. Nε nu'a ram hma dí xi ah✉, nu'b✉ n'da ra cu, ngue hing ra 'yɛc'yεi a rá xisu, pε nu ra xisu 'b✉ in nde ma zä dim 'b✉p✉, pε man'da xan ho 'b✉ di thoqui dim 'b✉hmi.

¹³ Nε ngutho n'da ra xisu 'b✉ ra 'yɛc'yεi, nε hing ra 'yɛc'yεi a rá ndø, pε nu rá ndø 'b✉ ma zä in nde dim 'b✉hmi a rá xisu, pε man'da xan ho 'b✉ di thoqui dim 'b✉hmi.

¹⁴ Nε nu Ojä di jamansu n'da ran 'yoh✉ ngue hing ra 'yɛc'yεi, ngue'b✉ ra 'yɛc'yεi a rá xisu. Nε ngutho n'da ra xisu ngue hing ra 'yɛc'yεi, pε Ojä di jamansu ngue'b✉ ra 'yɛc'yεi a rá ndø. Nu'b✉ hin xtan jab✉, ya hin xtí jąp Ojä ni t'uhnih✉ 'b✉. Pęgue ya majapi nangue Ojä u.

¹⁵ Pε nu'a ran 'yoh✉ hing ra 'yɛc'yεi, o gue n'da ra xisu, nε nu'b✉ in nde da zo a ra 'yɛc'yεi mi 'b✉hmi, man'da xan ho 'b✉ di thøtho da mba. Nε hingui sä da 'yørpa ra ts'ɛdi dim 'b✉hmi 'b✉ ya hingui nde. Nguetho Ojä bi zängah✉ dam 'b✉manhoh✉ ngue nte man súi din ja.

¹⁶ Nε nu'b✉ guí 'b✉hmb✉ a hing y✉ 'yɛc'yεi, xømhma thoho da yan yá mbai 'b✉ gui fäxh✉ da dín ra 'yu, nε'ah✉ gyá xisuh✉, nε'ah✉ gyá 'yoh✉h✉.

¹⁷ Pε jatho gui 'yøth✉ a dí bømanho a rá ts'ɛdi bi 'da ah✉ Ojä, n'da ngu n'da ah✉, ngue nda'a bi zän Ojä

gdám 'buhmbu, tengu gmí Øthu 'bu hin ní zon'nahu Oja. Nε ngutho dí xicä mi'da ngue hønbu go hapu i ja yám peti yu 'yec'yei.

¹⁸ Nε nu'u to'o nthequi yu xifani 'bu mi 'yec'yei Oja, pε i jatho guexta'a rá hmepya yu ja'i nguetho yu judío. Nε nu'bu n'da ngue him mán thequi rá xifani, pε hin da bëni ngue m'bëjua tho da hyequi.

¹⁹ Nguetho nte ni mba tho 'bu am hmepya uague hin'na. Pε man'da i jats'editho ga Øthu a i xiju Oja.

²⁰ Pε n'da ngu n'da da 'yøt'e nda'a da zä dám 'bu, tengu mi øt 'bu hin ní 'yec'yei.

²¹ Nu'bu gmín 'yehéhu bu 'bu yu ja'i 'bu gmí däp ni mbuihu Oja, pε hingui jatho gui päh ni 'befihu. Pε nu'bu da xi a ni hmuhu ngue gui pømhbu, pε man'da xan ho 'bu gui pømhbu buya.

²² Nε nu'bu n'da ra 'yehé, 'bu mi däp rá mbui ra Cristo, bi mba ma thøgue bu na nu Oja. Nε ximangutho n'da ra ja'i ngue him bin 'yehé, pε bin 'yehé nangue ra Cristo.

²³ Ngue nu Oja bi 'yøt'e yu t'uhni gahu, nε tengu'bu xam hmadi bi gut'i. Janangue'a 'yo guí tenthohohu 'be'a di 'bep ahu gui 'yøthu yu ja'i 'bu i xi ahu gui 'yøthu yu ts'oqui.

²⁴ Nε n'da ngu n'da ahu, ma zi cu ahu, gui thoqui gui 'yøthohohu ni 'befihu, tengu gmí Øthu 'bu hin gní 'yec'yeihu Oja. Pε man'da gui thoqui gui 'yøthu xan ho guepu da numanho Oja.

²⁵ Nε nu man'da ram hma guí ängahu nangue'hu njo'o yu xisu o yu ndø, pε hin'yu n'da ram hma bi mansé a ma Hmuhu ra Jesucristo 'bu mim 'bucua ja ra häi. Pε ga xi ahu a dím bëngä. Nε xan ho 'bu gui 'yøthu a dím mangä, nangue a rá mate ma Hmuhu

bi 'dac ran 'yomf\xf3ni.

26 N\xe nu mam hmang\xe d\xi xi ah\xu ya, nangue njo'o y\xu xisu o njo'o y\xu nd\xe, x\xu ho 'b\xu din jatho tengu in ja ya. Nguetho nu'\u00e1 y\xu pa jab\xu ya, x\xu h\xeitho 'b\xu gan nuh\xu y\xu unbi 'b\xu d\xan simhb\xu.

27 N\xe nu'b\xu n'da i 'b\xu h\xu r\xu xisu, hin da b\xe ni ngue da hy\xegui, n\xe nu'b\xu n'da njo'o r\xu xisu, hin da b\xe ni da hyoni.

28 P\xe nu'b\xu gu\xu n deh\xu gan simhb\xu, hin guim b\xe mhb\xu ngue ra ts'oqui a. N\xe ngutho 'b\xu n'da ra hmute da b\xe ni din th\xet\xu, p\xe hin da 'y\xe mbi ra ts'oqui a. Pegue nu'b\xu gan simhb\xu, man'da x\xu h\xe i ram 'b\xu i gui 'y\xe th\xu, xinda gue'b\xu njon xt\xu m 'b\xu ah\xu. N\xe d\xin nde gan yan ah\xu nangue u x\xu h\xe i.

29 Ma zi cu ah\xu, nu'a nam b\xe \u00f3n a d\xi xi ah\xu, him min ngu y\xu pa dam 'b\xu hmb\xu ua ja ra ximh\xe i. Janangue'a i jatho ga humbah\xu ga juahmb\xu n'dihi r\xu 'b\xe fi Oj\xu y\xu pa n\xu mba b\xu. N\xe nu'\u00e1 to'o i 'b\xu h\xu y\xu xisu b\xu ya, n\xe xingui ts'\u00e1 da b\xe ni da 'y\xe 'ts'a r\xu 'b\xe fi Oj\xu nangue a r\xu xisu.

30 N\xe hingui s\xu nya'a ga esh\xu r\xu 'b\xe fi Oj\xu 'b\xu ya d\xin nuh\xu ra dumb\xu i, nguetho d\xi x\xe nhdu ga juahmb\xu n'dihi r\xu 'b\xe fi Oj\xu. N\xe x\xe ngui s\xu nya'a dan johyah\xu nangue ma amigoh\xu, x\xe ngua gue'\u00e1 d\xi t\xe amhb\xu nya'a gan numanhoh\xu.

31 N\xe ngutho u to'o g\xe \u00e4tho i \u00e4t' y\xu 'b\xe fi z\xe h\xu ua ja ra ximh\xe i, p\xe man'da zi ts'\u00e1tho da b\xe ni. Nguetho mi ts'\u00e1tho da guadi 'b\xe a g\xe \u00e4tho d\xin nuh\xu ya.

32 Janangue'a d\xin nde ah\xu ngue man'da ts'\u00e1tho guim b\xe mhb\xu 'b\xe a di h\xe n ah\xu ua ja ra ximh\xe i. N\xe nu'b\xu n'da ran 'yoh\xu ngue njo'o r\xu xisu, p\xe man'da \xex mm\xe da b\xe n a r\xu 'b\xe fi Oj\xu, nguetho 'b\xu se, n\xe i honi

'be'a da numanho Ojä.

³³ Pe nu'bä ya i 'bäh rá xisu, ne hinga hønt'a rá 'befi Ojä da hyom baya, ne'a rá xisu da numanho ne da hyonbi 'be'a gätho da hyoni.

³⁴ Ne nu'a n'da ra xisu ngue njo'o rá ndø, pe man'da da zä hønt'a rá 'befi Ojä da bëni da 'yøt'e. Pe ne'a rá ja'i ne'a rá mbui hønt'a rá 'befi Ojä øt'e. Pe nu'a ra xisu 'bä ya i 'bäh rá ndø, ne da 'yøt'e dí numanho a rá ndø.

³⁵ Ne nuna dí xi ahä dín nde ga fäx ahä, ne hin dín nde ga un'nahä. Ne dín nde ahä gui 'yøthä a xän ho, ngue hin di hëi ni mbuihä 'bä gui 'yøthä rá 'befi Ojä.

³⁶ Pe nu'bä n'da ran 'yohä ngue i 'bä a n'da rá t'ixu, ne ya bi zön ra ora din thäti. Ne im bëni hingui ho 'bä da zämme, ne emme in nde rá t'ixu din thäti, xän ho 'bä di thärpa a rá t'ixu, ne hin da 'yëmbi ra ts'oqui a.

³⁷ Pe nu'bä n'da ran 'yohä hin te im bën rá mbui ngue din thäti rá t'ixu, ne nu'bä ja rán t'ëdi rá ta da zä da xifi, pëgue man'da xän ho 'bä dim 'bätpä. Ne n'dat'a im bëni ngue gue'a xän ho da 'yøt'a. Ne da badi xän ho a bi 'yør baya.

³⁸ Janangue'a nu'ä to'o di thärpa yä t'ixu, xän ho i øt'e, pe ne'ä to hingui nde di thärpa yä t'ixu, pe man'da xän ho i øt'ä.

³⁹ Pe nu'bä n'da ra xisu bi hyon rá ndø, pe i jatho dim 'bähmi gätho yä pa i 'bä a rá ndø. Ne nu'bä ya bi du a rá ndø, 'bä in nde din thäti mahøn'a, xän ho ngue din thäti, pëgue n'da rá mi'yëc'yëiui din thäti mahøn'a.

⁴⁰ Pe dí ènsegä ngue man'da din johya 'bä hin din thäti mahøn'a. Ne dím bëni ngutho di bëngä rá Hogandähi Ojä.

8

'Da yun t'änni nangue yu 'bots'e

¹ Ne nuya dín nde ga xi ahu a gá 'yängahu, 'bu da zä gui sahu a ra ngø xí 'bøspa u yu hyäte ojä, uague hin'na. Ne majuani guím mamhbu ngue gätho gahu dí pähmbu xun ho a. Pe nu'a gní pähmbu, gue'a gnín 'yextahu a. Pe man'da gue'a ran huçcate nan te rá 'befi Ojä a.

² Pe nu'bu guí ḵnsuhu guí pähmbu ran 'yomfuni, pe guepu na fapu buya ngue hinga ná pähmbu xun ho, nguetho guidín 'yexhu.

³ Pe nu'bu majuani dín numanhohu Ojä, ne dí comhbu rán 'yomfuni Ojä 'bu.

⁴ Nuya, nu'u 'be'a gätho bí 'bøspa u yu hmite, pe dí pähmbu hing yu ojä u ḵmbi n'youi. Ne dí pähmbu n'datho Ojä 'bu, ne hont'a i ja rá ts'uedi a.

⁵⁻⁶ Ne madague'bu t'ξmbi 'buh yu ojä ua ja ra häi nepu mahuts'i, ne t'ξmbi xun ngu yu ojä ne yu hmu, pe nuju, hont'a n'datho a Ojä dí 'buhmbu, ngue ra Ta, ne bi zänni 'be'a gätho i ja, neju bi zängahu ga ørpahu rá 'befi. Ne hont'a n'datho a ra Hmu dí 'buhmbu, ngue gue'a ra Jesucristo a, ne gue'a í 'yøt' Ojä 'be'a gätho i ja, ne gue'a bi 'daju ra te xun ho mabuihu a.

⁷ Pe hinga gätho yu cu guí 'buhmbu i pudi xun ho nangue u yu hyäte ojä, ne zai mi thunde u, janangue'a ḵna guexta'a im bum 'bu ya bi za a ra ngø xí 'bots'e. Ne i ḵnsu ngue'a ra ts'oqui a 'bu ya bi za, nguetho hinguin zaqui yá t'ξc'yui.

⁸ Pe hinga gue yun ts'ihme dí sihu nan numanhohu Ojä. Xín gam bumhbu ngue'a nan numanhohu a 'bu dí sihu o hin dí sihu.

⁹ Pe i jatho gui jamansuf^h yá mbai ni cuhh. Ne mamí jafh da dang bu ja ra ts'oqui, nguetho hinga na padi 'be'a guí ðthh 'bu guí ðthh a guí pahmbu xan ho.

¹⁰ Pe xi'bu da nu ahh 'da ni cuhh gue'a guí sihmehh bu ja yú nijq yu hmite. Ne guí pahmbu xan ho 'be'a guí sihh. Pe nu'u ni cuhh im bense gue'a ra ts'oqui a 'bu da ts'i. Ne xi'bu sá da 'yéna da hyut'an zambhi da zi u xí 'box buya.

¹¹ Jananjabu nu nin 'yomfenihh gue'a nam 'beh ni cuhh a, nguetho hinga na padi xan ho. Pe nu'u ni cuhh, gue'a í du ra Cristo a ngue da yanba yú te.

¹² Janangue'a nu'bu ngubu guí ðthh, pe guí ðrpahh ra ts'oqui ra Cristo 'bu, nguetho guí ðrpahh ra ts'oqui ni cuhh ngue hinguin zaqui yá t'ec'yéi, ne guidí ts'onbahu yá mbai.

¹³ Ne nugä drá Pablogä, nu'bu gue'a ra ngø dí sagä nin unba rá mbai n'da ma cu, pe man'da xan ho 'bu him man ga sagä ra ngø 'bu, janangue'a hin ga japi da mbeng bu ja yu ts'oqui n'da ma cu.

9

Da beni nda'a xan ho da 'yøt' yá 'bäihh ra Cristo

¹ Ne nugä man'da ja man t'edi xcá ðt'ä 'be'a gätho dín numanho ga ðt'ä, nguetho majuqni ma 'bäigä'be a ra Cristo, ngue dá nusegä a ra Hmu. Ne mfädi majuqni bin 'dac man t'edi nguetho dá ja ahh gá 'yéc'yéih Ojá nangue rám fäts'i ra Hmu.

² Ne masque i 'buh mi'da engui him ma 'bäigä'be ra Cristo, pe nu'ahh guí pahmbu, ne mfädigui nangue ahh.

3 Ne gue'a ga xicä u to'o da 'yängui nangue man t'ëdi.

4 Ne i ja man t'ëdi xcá täh man zäbi o xtín 'dac man ts'ihmë.

5 Ne i ja man t'ëdi xcán thät'be n'da ra xisu, ngue ma mi'yëc'yë'i'be, ne xcá sits'i hönbbü go hapü dí 'yo, tengu i øt'u yán 'yohü ra Cristo, ne ra Pedro, ne mi'da yá 'bäihü ra Cristo.

6 Pe ha guím bëmhbu hin'yü man t'ëdi'be a ra Bernabé ngue xcá ε'ts' ma 'befi zëhe'be ngue'a ná täh man ts'ihmë'be.

7 Nguetho njo'o n'da ra dofai i juzëhe yá gasto zëhe. Ne n'da ra ja'i 'bü i øt' ran uändät'ä i jant'ëdi da zi. Ne yü ja'i 'bü di 'yëh yá de'yo, i jant'ëdi da zip yá xi'ba u yá de'yo 'bü in nde.

8 Pe hinga hönt'u yü ja'i im ma tengu na dí xi ahü, pe ne'a Ojä im ma tengu na, ne gue'a mán t'o't'i bü ja rán t'ëdi Ojä a.

9 Nguetho nu'a rán t'ëdi Ojä bi 'yo't'a ra Moisés: "Pe nu'bü n'da ra mbändäni i pü, hingui sä da thurpa rá nde, n'damhma da zä da za u yü xi'yømpøhø i jabü," bi 'yëna. Pe ha gam bëmhbu hönt'u yän däni in nu Ojä.

10 Ha hin dí pähmbü ngue nejü da t'ørcahu a i hmangua, nguetho n'da ran t'uti a, man t'o't'i nangueju. Ne tengu'bü dadím pëhmbü bü ja ra häi, ngutho u yü duju ne'u yü mbeju, ne xan ho 'bü da bëni da däh yán zäbi nangue yá 'befi øt'e.

11 Ne nugä'be tengu'bü ya dá tu'be ra hmudä bü güí 'bühmbü nangue ra te. Pe xiya ha guím bëmhbu hingui ho 'bü xcá xoc'be ngue ga si'be. Nu'a nam bö'n'a dí xi ahü, tengu'bü ya xquí jurca'be.

12 Pe nu'hu mi'da yu xänbate i hñani 'be'a guídí unhdhu, ne man'da i ja man t'ëdi'be xcá hñam'be 'bu xcá nde'be. Pe hinga gue'a dí hongä'be ngue'a ga ta'be. Xén ngu u gätho dadín 'yëpta'be, nguetho dí su'ahu hin xquí hyämhbu a rán ho ma'da'yo ra Cristo.

13 Pe guí pähmbu 'be'a i øt'hu to'o dim pëp u ja yá nijä ma mijudiohe, hønt'a i tñm bu ja ra nijä i si, ne gue'a nam pëp u yén t'unni din t'un'na Oja bu.

14 Ne nguthogähe ya, ngue'a dím mamhbe rán ho ma'da'yo ra Cristo, bi zän ra Hmu ngue gue'a dám pëpähe a rám hma.

15 Pe hin dí øt'hu yén t'ëdi gä bin 'daqui. Ne hinga gue'a nam bøn'a dá ot'ahu a, ngue gui 'daju man zäbigä. Pe man'da xén ho 'bu ga tugä, xínda gue'bu 'bo'o da 'uïngui, ne ndetho dí 'uega man johya.

16 Pe nu'b u hønt'a ga øt'ä ngue ga mangä rám hman ra Cristo, pe hin dí guah man johyagä a 'bu, nguetho gue'a ín 'dac ma 'befi a. Nguetho jats'ëdi tho gam mangä a ram hma.

17 Pe nu'b u mpähä thoho dí øt'ä rá 'befi ma Hmu, ne i ja 'be'a dí tåhq. Pe nu'b u däts'ëdi tho ga øt'e ts'utho, pe guemhma 'yo ma güenda ga juadi.

18 Pe 'be'a nin jurca 'bu mpähä thoho dím man rán ho ma'da'yo ra Cristo. Pe man'da dí tåh ran johya 'bu nte dí tåcä ra hmë. Janangue'a man'da xén ho 'bu nte ga tåhq, madague'b u i ja man t'ëdi ngue xcá tåhq nangue'a ma 'befi.

19 Ne madague'b u hingan ts'änni ngue dan 'yëhgä, ne njo'o n'da ra ja'i ngue'a ma hmu, pe dí cohi tengu'b u drá 'yëhgä u gätho yu ja'i, nguep u da zä ga zëdi da dñ ra 'yu xén ho u mi'da xén ngu.

20 Janangue'a nu'b u dí 'buhmbe ma mijudiohe,

ngue i øt' y n t' di bi xi Oj  y  jud o, n c  d  øt'   , madague'b  hin di mandag   . Janangue'a da z  ga z rpa y  mb i da 'y c'y i ra Cristo.

²¹ P  nu'b  d  'b hmbe   hingui p h y n t' di bi xi Oj  y  jud o, n c  hin d  øt'   . Janangue'a da z  b  ga z di da 'y c'y i ra Cristo. P  hingui nde da ma ngue d  sotho   y n t' di Oj , nguetho d  tend  a im man ra Cristo.

²² N  nu'b  d  'b hmbe   x n g uent'i thoho y  t' c'y i, p  n c  d  øt'  tengu'b  x n g uent'i thohogui, janangue'a i s  b  d  z di da 'y c'y i ra Cristo. N  gue'a d  øt' , ngue 'da'iguje n'da ngu n'da y  ja'i, n  d  honi x n ho 'b ep  d  'y c'y i y  ja'i.

²³ Guehna g atho d  øt'  na, janangue'a da z  ga comhb  r n j pi ra Cristo h ont'a go to'o n  ja'i da hy n'a ran ho ma'da'yo.

²⁴ P  gu n nuh  y n t'uti nangue'  i tihi, madague'b  i tihi, p  n'datho a i t h ran t'unni. P  dami tihmb  ya nguep  da z  gui t hmb .

²⁵ N  tengu thoho y n 'y ni ua ja ra ximhäi,  mm  din jamansuse, n  hingui nde da 'y t'a di h ni. P  h ont'a dim 'bedi i t   . P  nu'b  in jab  ga  tha, ga t hmb  a da hy t'i maz i.

²⁶ N  nug  tengu'b  d  øt' ra 'dihi, d  h x ra 'yu i u n tho b  hap  i ja ran t h . N  tengu'b  'bo'o dad n tun'be, p  hinga ha s tho d  p cpi, p  d  p di hap  d  t pi x n ho.

²⁷ P  d  s m z he ma ng c'y i, d n ndepe da 'y t'a d  xifi, n'damh ma hin go ga 'b c  a 'b 'a d  xi'  mi'da ngue da d h .

Ma hεcpi y✉ 'yεc'yεi nangue y✉ hmite

¹ Nε gue'a dín nde ah✉ gui pahmb✉ a, ma zi cu ah✉, ngue 'bε'a bi 'yøt' mam bombøtahe maya'b✉, gätho mi cot ra güi b✉ ní mba ✉, nε bi zits'i. Nε gätho bi 'daxp✉ 'danguadi ra thøngdejä.

² Nε gätho bin yäm b✉ ja ran unbi 'b✉ mi dñ ra Moisés, tengu'b✉ ya y✉ yannte a. Nε janangue'a i t'εmbi tengu'b✉ bin xixyä nangue'a ra dejä b✉ bi thogui nε ra güi.

³ Nε gätho 'da'an zitho ra maná ngue ra hmε bi un Ojä hap✉ ní mba.

⁴ Nε gätho bi zi ra dehe bi bøm b✉ ja ra do, tengu'b✉ bi zip rán zaqui a ra Cristo, nε tengu'b✉ ya bin 'yoh✉ ra Cristo b✉ ní mba ✉.

⁵ Nε madague'b✉ bi t'ørpe gätho ✉, pe εmmε xun ngu ✉ him bi numanho Ojä a bi 'yøt'e. Nε hønb✉ go hap✉ bin c'uaxt' y✉ do'yo b✉ ja y✉ dæpo bi thogui.

⁶ Nε gue'a urcah✉ a, janangue'a hin gan ndeh✉ ga øth✉ y✉ ts'oqui, tengu mi øt'✉ 'b✉ mi 'yo b✉ ja ra dæpo.

⁷ Janangue'a o guí thøndeh✉ y✉ hyäte ojä, tengu mi øt'i 'da ✉, tengu mán t'o't'i, ngue bin sihme ✉ nε bim mihni, bi ndants'i bin nε 'b✉ mi dænde ra pøte xí 'yøzøhε.

⁸ Janangue'a hin ga øth✉ ran 'yomt'εni tengu mi øt'i 'da, nε n'dapa thoho án du 'dæte ma hyu mahuøhi njä'i.

⁹ Pe hingui sä ga säh✉ ra Hmu nangue ma ts'oquih✉, tengu mi øt'i 'da, nε xun ngu bi du, bi za y✉ c'εyä.

¹⁰ Janangue'a hin ga säman'ah✉ nangue Ojä, tengu bi 'yøt'✉ 'da, nε gue'a bí mbønh Ojä n'da ram

'behni mahęts'i ngue'a bi hyo ॥.

11 Nε gue'a bin ja a tengu'bę ya n'da ran t'uti ngue i suję dan jahę bę. Nε gue'a xmán t'o't'i 'be'a dám 'bęhmbę yę pa i jabę ya ngue rán zegui.

12 Janangue'a nu'bę dím bęmhę tengu bi 'yøt'ę, pę hingui sä ga ęmhę, nangue ra ts'edi bi 'daję Oją hin'yę 'be'a ga suhę. Pę i jatho ęmmę dam fäsehę, ngue hin ga tąnję bę ja yę ts'oqui.

13 Pę nu'bę i ts'ääc ma mbuihę ga øthę yę ts'oqui, tengu'bę i ts'äp yę mbuii gätho mi'da yę ja'i. Pę dí pahmbę di zerca ma mbuihę Oją ga tafę ran ts'äte. Pę nu'bę ęna da siję mi'da xan hęi ngue hin da zä ga tafę, hin di jaję Oją gan nuhę ॥. Nε i urcahę 'bępę dá tafę ॥ dín nuhę.

14 Nε nuya, ma zi cu ahę, nε xingui ts'ę guim bęmhę gui thąndehę yę hyäte oją.

15 Nε guehna dá xi'ahę na ya, nguetho i ja nin 'yomfęnihę, nε sä gui pąsehę 'be'a nam bøn'a dá xi ahę.

16 Nε zai dí äfę Oją rán jápi 'bę dí sihę ran ts'ihmę bi zän'na ra Cristo bę ja ram peti. Nε nu'bę dí sihę rán gui ra uva, ha hin dím bęmhę ngue dí comhbę rá ji ra Cristo ngue bi hogahę. Nε'bę dí xemhę ra hmę nε dí sihę a, ha hin dím bęmhę ngue dí comhbę rá ja'i ra Cristo ngue bi ęnba 'bę mi hogahę.

17 Madague'bę ęmmę xan nguję ngue dá sihę ॥, pę n'dat'a ra hmę, nε gue'a ní 'yørcahę n'datho ma ja'i dí comhbę a ra Cristo.

18 Nε tengu bi 'yøt' ma mi'israelhe, gä bi zi yan t'unni mí pa nt'unni Oją, nε gue'a í gomhma rá te Oją a.

19 Janangue'a hin nin sähh gui comhbh a i si u pa m'bøspe yu hmite, madague'bu hingui nduxqui u yu ngø i pa m'bøspe u, ne hin'yu yu ts'edi u yu hmite.

20 Pegue dí xi ahh, nu'u 'da ngue hingui pq Ojq, i pøspa yu hmite, pegue yu zjthu i häni. Janangue'a hin dín nde'ahh gui com'ma gui sihh u yu 'bøts'e, n'damhma hin gui comhbh rá 'befi yu zjthu.

21 Hingui sä ga thecpahh rá tasa ra Cristo 'bu dí thecpahh rá tasa yu zjthu. Ne hingui sä ga comhbh rá ngøc'yxi ra Cristo 'bu dí comhbh yu 'bøts'e yu zjthu.

22 Uague guím bemhbh go gui muthh a Ojq. Ha man'da i ja ni ts'edihh xinda gue Ojq.

I sä 'be'a da 'yøt'yu 'yøc'yxi, pe da ben ran huecate

23 Majuqni a ram hma ngue da zä ga øthh 'be'a go dín numanhohh. Pe nu'bu ga øthh 'be'a gä i ja, hinga gä xan ho bu dán gohi. Majuqni da zä da 'yøt'e hønt'a go numanho n'da ra ja*'i*, pe hinga gätho nan te rá 'befi Ojq u.

24 Pe i jatho ga huanhdh nda'a man'da xan ho, ngue da zä ga fäxhh u mi'da, ne hin nangue man hosehh.

25 Pe dami sihh 'be'a gätho i 'bä bu ja ra täi, ne hingui jatho gui 'yänhdh 'be'a di ja a ra ngø 'bu m'bøts'e o hin'na.

26 Nguetho gätho rá mbeti Ojq u gätho i ja ua ja ra häi, ne ra ngø, ne'a ra ximhäi buya.

27 Ne nu'bu 'bo'o da zix'ahh na ts'ihmε bu ja yu ngu u hing yu 'yøc'yxi, ne nu'bu guín nde gui mbähä, dami sahh 'be'a gätho di 'da'ahh, ne hin te gui 'yänhdh, ne o guím bemhbh ngue di hec'ahh Ojq ngue gui sihh.

28 Pe nu'bu n'da ngue da xi'ahu: “Nuna ra ngø bi mba m'bøspe yu hmite,” da t'ɛn'ahu, pe o guí sihu buya, janangue'a hin gui ɯnbahu rá mbai a to bi xi'ahu, nguetho im beni hingui nde Ojaq gui sihu a.

29 Nguetho i jatho gui jamansup rá mbai ni mija'iui, madague'bu guí padi ngue xan ho a ra ngø. Pe masque 'bu'i 'da ahu guín nde gui 'yängahu: “Hanja ngue ga et' man ts'ihmeh'bu 'bo'o hingui numanho a, pe tengu'bu hin'yu ma ts'edihu 'bu.

30 Ne nu'bu dadí unhde ra jamadi Ojaq nangue man ts'ihme dí sihe, hanja ngue sá di c'qman'uhje u 'da,” gue'bu 'bo'o da 'yängui.

31 Pe dí xi'ahu, dami jamansuhu a guí øthu, uague ran ts'ihme guí sihu, o 'bε'a gätho guí øthu, pe hønt'a dí t'ɛspa Ojaq gui 'yøthu.

32 Ne ɛmme ga jamansuhu 'bε'a dí øthu ngue njon ga jafu da dængui, xinga n'da ra judío, xinga gue'u hing yu judío, ne xinga gue'u ma mi'yɛc'yɛihu.

33 Nguthogä ya, ɛmme dí honi ngue ga øt'ä 'bε'a gätho da numanho mi'da yu ja'i xan ngu, ne hin dí honi 'bε'a dín numanhosegä. Pegue dí honi nangue mi'da, nguepu da zä da dín ra tema'da'yo u gä mi'da xan ngu.

11

1 Pe dí xi'ahu gui tenhdu a dí øt'ä, nguetho dí øt'ä a i øt'a ra Cristo dí tendä.

'Bε'a da 'yøt'yu xisu bu ja ram peti

2 Pe xan ho guí øthu ngue'a guím bɛnthohu 'bε'a gätho dá xi'ahu, ngue bi bɛngä Ojaq ga xi ahu.

3 Pe dín nde ahu gui pahmbu, ngue nu ra Cristo, go rá hmu n'da ngu n'da ran 'yohu, ne nu yu xisu,

tengu'bu yá hmu u yá ndø. Ne dín jahu bu nangue Ojá. Ne in jabu a ra Cristo, rá Hmu a Ojá a.

⁴ Pe nu'bu n'da ran 'yohu i yáui Ojá bu i ja ram peti, o gue im man ram hma, pe hingui sä da hyu'ts' rá fui, tengu'bu hin'yu rá ts'edi.

⁵ Pe nu'bu n'da ra xisu i yáui Ojá bu ja ram peti, o gue im man ram hma, i jatho da gomp' rá yá, ngue hin da mispa a rá ndø, ne hin da 'yot'e tengu'bu nt'axi rá yá.

⁶ Pe nu'bu n'da ra xisu hingui nde da gomp' rá yá, man'da xan ho 'bu da 'yaqx rá yá 'bu. Pe nu'bu guim bemhbu ra 'yassä 'bu nt'axi n'da ra xisu, o gue'bu tengu'bu hin'yu yá xtaq, pe man'da xan ho 'bu xtán gomp' rá yá.

⁷ Pe nu n'da ran 'yohu hingui sä da hyu'ts' rá fui bu ja ram peti, nguetho i udi i ja rá ts'edi xan ho, tengu 'bu guese Ojá i 'bepu. Pe nu n'da ra xisu i udi man'da ja rá ts'edi n'da ran 'yohu.

⁸ Nguetho mbaudi bi 'yot' Ojá a ran 'yohu, ne m'bejua buya bi thacpa n'da rá do'yo'bøts'e a ran 'yohu, ne gue'a í t'ot' ra xisu a buya.

⁹ Nu ran 'yohu hin í t'ot'e ngue da mbæk'a ra xisu, pe í t'ot'a ra xisu ngue da mbæk'a ran 'yohu.

¹⁰ Ne e gue'a dím manga a, ngue nu yu xisu i jatho da gomp' yá yá, janangue'a da 'yudi ja yá ts'edi yá ndø. Ne gue'a dín numanho yám 'behni Ojá mahets'i a buya.

¹¹ Pe nu bu ja rá 'befi ra Cristo, hin da bømanho 'bu hont'u yan 'yohu dim pepu, xin da bømanho 'bu hont'u yu xisu, pegue gätho 'da dám fäxtahu u.

¹² Nguetho majuani nu'a ra xisu nt'ot'e nangue rá do'yo'bøts'e a ran 'yohu, pe guexta'a majuani ím

'bu a n'da ran 'yohu nangue rá mbe. Ne gätho bi zän Oja din jabu.

¹³ Pe dami bensehu 'be'a man'da xan ho gui 'yothu, nangue n'da ra xisu 'bu in yaqui Oja, 'bu hingan jo'mi rá yaq. Ha guí emhbu xan ho i øt'e uague hin'na.

¹⁴ Ne dí pahmbu 'yasä 'bu xtá mba rá yaq n'da ran 'yohu.

¹⁵ Ne ngutho n'da ra xisu, gue'a ní necmanho a rá xtaq 'bu xan mba. Ne gue'a í ts'änba n'da ra xisu a, ngue'a xtá mba yaq xtaq, tengu'bu ya rán jo'mayaq a.

¹⁶ Pe nu'bu 'bo'o in nde dán junt'a 'be'a dí xi ahu, pe hingui sä dán junthu a. Ne i jatho ga xifi ngue ngutho i t'ørpu ja mi'da yám peti yu 'yec'yei.

Da hnumansu ran ts'ihme bi zän ra Hmu

¹⁷ Pe nu'a man'da ga xi ahu ya, hingui sä ga en'ahu xan ho guí øthu. Nguetho hingui sä di zet'a ni mbaihu a guí øthu bu ja nim petihu, pe man'da di ts'on'nahu.

¹⁸ Nguetho i siqui 'be'a guí øthu 'bu guídím petihu, guídín junthu n'da ngu n'da ahu. Ne dí ec'yei ngue majuaqni a i siqui.

¹⁹ Masque guím bemhbu jatho gan heju. Pe guepu bi faqdi nda'a majuaqni yu 'yec'yei.

²⁰ Nguetho nu bu ja nim petihu guí sihmehu, pe him majuaqni gue'a ran t'øt'e bi xic ma Hmuhu guí øthu.

²¹ Pe nu'bu ra ora guí sihmehu, emme guídín uemhbu nin ts'ihmehu n'da ngu n'da ahu. Nu'u 'da xínga n'damhme gá unhdu, ne nu'ahu buya gue'bu go emme gán niyahu.

²² Ha hin'yah ni ngumhbah ngue gan sihmehah bah. Nguetho guídí ts'onbahah rá 'befi Ojaq, ne guídí 'yaqsäbahah u ni cuhah nte gá unhdah. 'Be'a guí ɛna ga xi ahah. Ha guí ɛna ga ɛn'ahah xən ho a guí Øthah. Pe hin'na.

Nangue 'be'a nam bøn a ran ts'ihmε bi zən ra Hmu

²³ Janangue'a dín nde ga xi ahah mahøn'a ya 'be'a nam bøn a ran ts'ihmε bi zən ra Hmu. Ne tengu thoho bi xängä ra Hmu, ne ngutho dí xi ahah. Ngue n'dat'a ra xui bi mba ma dä ra Hmu Jesús, ne bi hyac ra hmε.

²⁴ bi 'yäp ra jamadi Ojaq ne bi xəm buya. Ne bi 'yɛna: "Dami sihah na, nuna ma ngøc'yɛigä na, ngue din unbi nangue ahah. Ne gui thoqui gui 'yøthah na, n'damhma guim bɛnjuah."

²⁵ Nu'bah mi jua a bi zi a ra hmε, bi dec a ra tasa buya, ngue mi po ra gui'uva, ne bi 'yɛna: "Nuna nam bøni ngue ya di hoc'ahah xən ho ra 'da'yo'yu da 'yøt'ahah Ojaq nangue ma jigä. Ne n'dandij ngu n'dandij gui sihah, guim bɛnjuah dá tugä nangue ahah," bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁶ Janangue'a n'dandij ngu n'dandij ga sihah ra hmε ne ra gui'uva, dí uhmbah rán date ra Hmu gue'bah go bá pengua mahøn'a.

'Bepah dá fən ran ts'ihmε bi zən ra Hmu

²⁷ Pe nu'a to'o hin din 'yomfɛni, ne sä i si a ra hmε ne ra gui'uva, ya i ja rá ts'oqui, nguetho hingui numansup rán date a ra Hmu bi du.

²⁸ Janangue'a i jatho m'bet'o da baqsε n'da 'be'a i ja mbo rá mbəi, ne nubahya da zä da zi ra hmε ne'a ra gui'uva.

²⁹ Nguetho nu'bu i si a ra hme ne i si rán gui ra uva, ne hinguim beni 'be'a ín unba ra Hmu 'bu mi du, ne hont'a ran unbi da nu a.

³⁰ Ne gue a guí øthu a, janangue'a xan ngu xan a ahu ne xan güent'i ahu, ne ya xcá tuhu 'da ahu.

³¹ Pe nu'bu m'bet'o dadí juanbazehe ma mbuihu, hin da zegbahu ra Hmu 'bu.

³² Pe nu'bu hin dadí juanbazehe ma mbuihu, guemhma da 'yørcahu ram fei 'bu. Pe man'da xan ho 'bu da mbegbahu ra Hmu ya, n'damhma hinga 'darpu gan nuhu ran unbi ra ximhäi.

³³ Janangue'a ma zi cu ahu, nu'bu guidím petihu, ngue gui sihu ra hme ne ra gui'uva, nde'bu hin gan uensehu, pe gui tømhbu din 'da ahu n'da ngu n'da ahu.

³⁴ Ne nu'bu 'bo'o i tumanthuhu, hin da beni din sihme bu ja ram peti, pe jatho 'be din sihme bu ja rá ngu, n'damhma hin da mbep ahu Oja nangue'a nim peti guí øthu. Ne nu'a 'be'a gätho man'da guí øthu, ga hoc'ahu 'bu dá mba bu.

12

'Dahma 'dan'yo yá ts'edi bi un rá Hogandaqhi Ojá

¹ Ne nuya ma zi cu ahu, dín nde ahu gui pahmbu 'be'a nam bøn a ra ts'edi di 'daju rá Hogandaqhi Ojá nangue ga ørpahu rá 'befi 'dahma 'dan'yo.

² Guí pahmbu 'be'a gá 'yøthu 'bu him maní 'yc'yëihu, ne gá hyä 'dahu yá hyäte ojá, ne hinguí yä u.

³ Janangue'a dín nde ahu gui pahmbu a ma-juani ya. Nu'bu guí øhmbu 'bo'o i yä nangue rá Hogandaqhi Ojá, da 'yëmbi rá Hmu a ra Jesús 'bu i

yä. Pe nu'bä i san'a ra Jesús 'bä i yä, him majuäni in 'youi rá Hogandähi Ojä a.

⁴ Ne 'dahma 'dan'yo yä 'befi da zä da hyän'a n'da ngu n'da yä 'yëc'yëi, pe n'dat'a rá ts'edi rá Hogandähi Ojä ngue di unni.

⁵ Ne 'dahma 'dan'yo 'bepä ní 'yörpa rá 'befi Ojä n'da ngu n'da, pe n'dat'a ra Hmu dí ørpahä rá 'befi.

⁶ Ne gätho bi ts'änbä 'be'a da mbefi n'da ngu n'da yä 'yëc'yëi, pe n'dat'a Ojä di bënbi 'be'a da 'yöt'e.

⁷ Ne nu Ojä bi 'dajä ra ts'edi, janangue'a gätho dí uhmbä ngue dín 'yohä rá Hogandähi Ojä. Ne gue'a bi 'yörcähä Ojä a, n'damhma da zä 'da dám fäxtahä.

⁸ Nu'ä 'da bin t'un ra ts'edi da man'a rá hogan'jomfëni Ojä ngue him mäm fädi, pe nangue rá Hogandähi Ojä di bënbi da ma. Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da ma xän ho 'be'a nam bøn'a rám hman Ojä. Ne n'dat'a rá Hogandähi Ojä bi unni gätho yä 'befi 'dahma 'dan'yo.

⁹ Ne nu mi'da bin t'un ra ts'edi da bädi din t'un'na i äp'a Ojä. Ne nu'ä 'da bin t'un ra ts'edi da xox yä hyënni, ne n'dat'a rá Hogandähi Ojä di unni.

¹⁰ Ne nu'ä 'da bin t'un ra ts'edi ngue da 'yöt' yän t'öt'e mixte ngue hingui sä da 'yöt'a n'da ra ja'i. Ne nu'ä 'da bin t'un ra ts'edi da ma 'be'a din ja. Ne nu'ä 'da bin t'un ra ts'edi da bädi nda'a ním hma bi bënba rá Hogandähi Ojä, ne nda'a bi bënba ra zjthu. Ne nu'ä 'da buya bin t'un ra ts'edi din yä man'da ra nde ngue hingam fädi 'be'a nam bøni. Ne nu'ä 'da buya da ma 'be'a nam bøn'a bi man a.

¹¹ Pe gätho ya i øzehë rá Hogandähi Ojä, ne di darpi n'da ngu n'da 'be'a da ndese Ojä da 'yöt'e.

Gätho n'danjq'i tho dí comhbä

12 Nε tengu n'da ra ja'i ḡmmε xən ngu ní hut rá ja'i, pε n'danjə'i tho i cohi. Nε in jabə ra Cristo nanguejə.

13 Nε dá gue'bə dyə judíoħə o dyə griegoħə, o dá gue'bə dyə 'yęħeħə o hin'na, pε n'dat'a rá Hogandąhi Ojə dá hąmħbə bə ja ma mbəihə, tengu'bə 'darbə í nəx ra dehe dá siħə. Nε gue'a í 'yørcahə ngue n'danjə'i tho dín jahə.

14 Pε nu rá ja'i n'da, hinga n'datho ní hutி, pε ḡmmε xən ngu i ja yə thuhu, ngue i juadi xən ho n'da ra ja'i.

15 Pε nu'bə n'da ra gua da 'yęnse ngue hinga gue'a ra 'yε: "Janangue'a hin te dí pεcä 'bə," ḡna. Pε hingui sā ngubə da bęni, nguetho rá gua ra ja'i a.

16 Nε nu'bə n'da ra zagu da bęni: "Hin te dí pεcä," nguetho im bęni hinga gue'a ra dä a. Pε hingui sā ngubə da bęni, nguetho rá zagu ra ja'i a. Nε hingui sā da bęni ngue hinga rá ngø ra ja'i a.

17 Nguetho nu'bə gätho xtín ja'i a rá dä n'da, 'bε'a dí 'yøhnahyə 'bə. Xi'bə gä xtín zagu rá ja'i n'da, nε hin'yə rá xiyu, 'bε'a xtán zä xtám bąhə tengu rá xiyu.

18 Pε nu Ojə bi zänni 'bε'a gätho i ja rá ja'i n'da, nε n'da ngu n'da bi un rá ts'edi ngue da zä da 'yøt'e 'bε'a gätho in ndepe da 'yøt'e.

19 Pε nu'bə n'daxəqui tho, ha dán zä din ja tengu ra ja'i.

20 Pε in jabə n'da ra ja'i, ḡmmε xən ngu yə xəqui i ja, guepə nan ho a n'da ra ja'i.

21 Pε nu rá dä n'da hingui sā da 'yęmp a rá 'yε, ngue nte ní mbäts'i, xinga gue'a rá yə hingui sā da 'yęmp u yə gua nte ní mbäts'i.

22 Pε hingui sā ngubə da ma, nguetho n'da ngu

n'da yu xequi gätho i ja yá 'befi. Pe nu yá xequi ma ja'ihu ngue dí ɛmfu nte i pefi, pe man'da ɛmme di muui u.

²³ Ne nu 'da yu xequi dí ɛmfu di 'bedi, pe man'da ga hoju n'damhma xtán ho. Ne nu yá xequi dí ɛmfu hingui sá da hnu, pe man'da dí jamansuhu n'damhma hin da ts'ani.

²⁴ Pe nu 'be'a di necmanho nangue ma ja'ihu, ya hin'yu 'be'a man'da ga jafu. Pe Ojä bi hoqui gätho ma ja'ihu, ne bi japi ngue man'da bi muui a dí ɛmfu hingui ho. Janangue'a hin da t'ɛmp a n'da xequi nte di muui.

²⁵ Janangue'a hin da zä din hec yu 'yɛc'yɛi, tengu'bu yá xequi ma ja'ihu, pe 'da xtín jamansu n'da ngu n'da.

²⁶ Janangue'a nu'bu n'daxequi ma ja'ihu xun u, ya 'da nan u tho gätho ma ja'ihu buya. O nu'bu n'da ra xequi ngue hin hapu i sá, ya di johya gätho ma ja'ihu buya.

²⁷ Pe guim bɛmhbu nangue nim petihu, ne gue'a rá ja'i ra Cristo a, ne n'da ngu n'da ahu tengu'bu n'da a n'daxequi ahu rá ja'i ra Cristo.

²⁸ Ne ngubu bi zän Ojä nangue ram peti dí øthu, ngue 'be'a ní 'befi dí øthu n'da ngu n'daju. Ne nu'u yá 'bäihu ra Cristo man'da bi ts'änbu da hnumansu u. Ne nu yá pøngahyä Ojä, ne'u bi ts'änbu da hnumansu u, pe hinga 'da'igu. Ne ná hyu buya yu xänbate nangue rám hman Ojä, ne bi ts'änbu ne'u da hnumansu u, pe hinga 'da'igu hu mi'da. Ne'u mi'da i øt' yun t'øt'e mixte, ne'u mi'da i øthe yu hyɛnni, pe ne'u mi'da to'o i fäx yá mi'yɛc'yɛi hu nangue ran huɛcate ørpe, ne'u mi'da yu ngärbi di manda ram peti, ne'u to'o 'dahma 'dan'yo bu na yä ngue yu nde hingam

fädi, gätho bi ts'änba yá 'bëfi n'da ngu n'da.

²⁹ Pë ha gätho ahü ni 'bäihü ra Cristo 'bü, uague yá pöngahyä ahü Ojä 'bü, uague guí çmhbü gätho gan xänbatehu, uague gätho gui 'yøthü yän t'ot'e mixte 'bü.

³⁰ Ha gätho i ja ni ts'edihü ngue gui xoxhu yü hyënni, uague gä 'dahma 'dan'yo yü nde guí yähu, ha gätho guí pädi guim mamhbü 'bë'a nam bøn'ü yü nde xän hëi. Në majuqñi dí xi ahü ngue hin'na.

³¹ Pë dami hyomhbü Ojä ngue di 'da ahü ra ts'edi nda'a man'da dí fäx ni mijä'ihü. Pë nuya ga ut'ahü man'da ra 'bëfi 'bë'a ctí fäx ni mijä'ihü pë xinda gue mi'da.

13

Nangue'a ran huëcate

¹ Pë nu'bü gä xcán yähu yá nde yü jä'i, o tengu bu na yä ü yám 'behni Ojä mahëts'i, pë nu'bü hin'yü man huëcatehu, hin te ní mba tho 'bë'a dí øthü 'bü, tengu thoho n'da ra dambu o gue'ü yü xit'egui zanthono ne ndetho çmme xän hëi.

² Në madague'bü i ja ma ts'edihü gam mamhbü ram hma ngue dím pöngahyähu nangue Ojä, pë nu'bü hin dadí huëju to dí xihmbü ram hma, nte ní mba tho. O nu'bü xcá pähmbü 'bë'a gätho an t'ägui nangue Ojä, o gue'bü xcá pähmbü 'bë'a gätho man'da xän hëi, o nu'bü ga pähmbü da t'ørcahu a dí äfhu Ojä, ne'ü yü t'øhø da zä da 'uegue, pë nu'bü hin'yü man huëcatehu, hin te dadí muhu 'bü.

³ O nu'bü xcá unhdü yü hyoya 'bë'a gätho dí peshü, pë nu'bü hin dá bëmhbü a ran huëcate, ya nte dá tähmbü bu na nu Ojä 'bü. Në ma xinda gue'bü gätho ma jä'ihü xcá umhbü ngue xtín zø, pë nu'bü

him bin ja man huçcatehu, ya nte dá tahmbu baya nangue rán japi Oja.

⁴ Pe nu'a ran huçcate nam bøni, ra yembui, ne hin din xømbui, ne hin din seya, ne xín ná yat'a ngue ja rá ts'edi, xíngui honi da t'espa zehe.

⁵ Ne nu ran huçcate nam bøni, pespa rá sä rá mijaq'iui, ne hingui honi nangue rán hose pe i honba ran ho rá mijaq'iui. Ne hingui sámanu, ne hingui ørpa ra güenda ran ts'o bi t'ørpe 'bu majuaqni ja rán huçcate.

⁶ Ne nu'u di huçc yá mijaq'iuh, hin di johya 'bu 'bo'o in nu i øt' ra ts'oqui, pe emme di johya 'bu 'bo'o in nu i ten'na ra 'yu majuaqni.

⁷ Ne nu'a i ja rán huçcate, hingui sumanhei di huçc'a n'da, madague'bu i ørpa ran ts'o. Ne hinjam'bu øc'yei 'bu t'ømbi øt' ran ts'o a to di huçqui. Pe nu'bu i pådi bi 'yøt' ran ts'o, i tø'mi din 'yomfæni. Ne hinjam'bu ε'ts'a ní 'yøt' ran huçcate.

⁸ Pe nu'u 'da gä dí øthu ya, da zøni da zε'u. Nguetho da zøn ra pa ngue njom mam pøngahyq nangue Oja, ne njom mam ma nangue mi'da yu nde 'dahma 'dan'yo ngue hingam fådi. Ne nu'u to'o i ja yá ts'edi da ma 'be'a gätho xæn hei da fådi nangue Oja, pe him ma man'u, 'bu ya gätho ga påhmbu xæn ho.

⁹ Pe nuya nu to'o bin t'unni da man'a xæn hei, pe hinga gätho i pådi xæn ho nangue Oja. Ne'u to bin t'unni dim pøngahyq, pe hinga gä im ma.

¹⁰ Ne nu'a dí øthu ya ngue dí 'buhmbu yu pøngahyq, pe ya him ma homhbu 'bu dá påhmbu xæn ho, nguetho hinga gätho im man'u.

¹¹ Ne tengu'bu mán t'uhnihu, dá yaqhu tengu bu na

yą yę t'ahni, nε ngubₘ dám bęmhba, tengu bₘ nam bęn yę t'ahni. Nε nu'bₘ mán dąn'yohₘ bęya, ya dā bęmhba ngue ga sohmbₘ 'be'a gätho mí øthₘ 'bₘ mán t'ahnihₘ.

¹² Nε gue'a dí øthₘ yę pa i jabₘ a ya, nε hingui sä gan nuhₘ 'be'a di ja Ojä. Tengu thoho 'bₘ dí hęthₘ n'da ran hyędä hingui di nεqui xən ho rá hmi n'da ra ja'i. Pęgue da zəni ngue da zä ga pahmbₘ xən ho 'bₘ dá nusehₘ Ojä. Nuya hingui sä ga pahmbₘ xən ho ha in ja, pęgue da zəni ga pahmbₘ xən ho, tengu thoho Ojä i pajₘ ya.

¹³ Pε hyu i jajₘ ngue hinjam'bₘ ga juahmbₘ. Nu'a n'da, ngue'a ga pahmbₘ majuqni da 'yøt'a ran ho bi man Ojä, nε nu'a ná yoho ngue'a ga tømhbₘ a i mam bęya, ná hyu bęya, ngue a ran huęcate. Nε man'da xən ngu di muui ran huęcate xinda gue'ₘ mi'da i hmangua.

14

Nangue'ₘ 'dahma 'dan'yo bₘ na yą

¹ Pε man'da ga humbi ga øthₘ ran huęcate. Nε a man'da di bęngahₘ rá Hogandähi Ojä, dam pøngahyähₘ ga mamhbₘ rám hman Ojä. Nε m'bejua ts'ₘ da zä ga øthₘ mi'da yę 'befi di bęngahₘ rá Hogandähi Ojä bęya.

² Pε nu'ₘ to'o i yą n'da ra nde hingam fədi, hønt'a Ojä da zä din yäui, nε hinga gue'ₘ yę ja'i i yähₘ. Nguetho njongui øde 'be'a im ma. Nε masque rá Hogandähi Ojä di bęnbi, pε nt'ägui thoho.

³ Pε nu'ₘ to'o dim pøngahyähₘ nangue ra nde ngue'a mfədi, i xih yę mijä'iħₘ, nε da zä di japi din te yę

mbui, ne di zerpá yá mbui, ne emme di un ran johya yá mbui.

4 Pe nu'ü to'o i yä n'da ra nde ngue hingam fädi, masque di zese rá mbui, pe nu'ü to dim pøngahyä, gä di ze'ü yá mi'yec'yehü.

5 Ne dín ndehmagä gätho ahü gan yähu 'dahma 'dan'yo yü nde. Pe emme man'da dín nde ahü gätho gui mamhbü rám hma Ojä nangue ra nde ngue mfädi. Nguetho man'da xän ho a, xinda gue'bü gan yähu mi'da yü nde gue n'dan'yo hinda hön'bü da zä gui mamhbü 'be'a nam bøn'a gá mamhbü, ne gätho din te yá mbui yü 'yec'yehü.

6 Jannangue'a ma zi cu'ahü, xi'bü hønt'ü yü nde hingam fädi gam mangä 'bü dá mbagä bü, 'be'a ním fäts'i ga øt'ahü 'bü. Pe man'da xän ho 'bü ga xän'nahü rám hman Ojä nangue ma ndesehü, ne ga 'da ahü n'da ran 'yomfëni hin guí pähmbü, ne ga xän'nahü 'be'a bi 'yurcä Ojä.

7 Ne gam bëmhü 'be'a i øt' yäm 'bixt'i ne yü 'bida. Nu'ü hingui ja yá te pe i yä. Pe nu'bü hingui pømanho a im ma, ya hingam fädi 'be'a ní 'be'i a buya, nguetho 'da nan gëtho.

8 Ne ngutho n'da ra thuxi bü ja ra shi, da ma xän ho a ra 'be'i ngue dín tunh yü dofhi. Pe nu'bü hin da mba m'bixt'i xän ho, njon da badi 'be'a nam bøni, ne njon din sä da mba ra tuhni.

9 Ne ngutho ahü 'bü hin guí yähu n'da ra nde nt'øde xän ho, hague dán zä da fädi 'be'a guim mamhbü.

10 Ne masque emme xän ngu yü nde i ja ua ja ra ximhäi, ne gätho xän ho 'bü 'bo'o i padi 'be'a nam bøni.

11 Pe nugä, nu'bü hin dí pä a ra nde ní ts'oqui, ya

xcá øt'be tengu'bu n'da an 'danni ma hnini'be, ne hingui sä dam pa'be.

¹² Nu'a guí ndehu çmme din ja ni ts'edihu nangue rá Hogandahi Ojaq, pe dami 'yäfu 'be'a ní ts'edi da zä dín te yu mbui gätho yu 'yec'yei guí 'buhmbu.

¹³ Nu'bu n'da ra ja*'i* din yaq man'da ra nde hingam fadi, pe da 'yäp rá ts'edi Ojaq da zä da ma 'be'a nam bøni.

¹⁴ Nu'bu dí yaq'be Ojaq nangue man'da ra nde n'dan'yo, go i yaq rá Hogandahi Ojaq i o ma mbui, pe hin dí thocpa ran 'yomfenni u mi'da 'bupu, ngue 'be'a nam bøn'a dí ma.

¹⁵ 'Be'a xan ho ga øt'e. Pe nde'bu dan yaq'be Ojaq nangue rá Hogandahi, pe i jatho ga japi da baq u mi'da 'bupu ngue 'be'a nam bøni. Ne ngutho 'bu dan tuh yu thuhu, ga çspa Ojaq nangue rá Hogandahi, pe guexta'a i jatho ga ben'i 'be'a nam bøni, ne ga japi da ben'u mi'da buya.

¹⁶ Nguetho nu'bu guí çspahu Ojaq nangue n'da ra nde hingam fadi, ne madague'bu di ben'nahu rá Hogandahi Ojaq, pe nu'u 'da hin da zä gui comhbu a ram hma 'be'a gní 'yespahu Ojaq, nguetho hingui padi 'be'a nam bøn'a guí mamhbu.

¹⁷ Ne madague'bu majuaqni guídí unhdu ra jamadi Ojaq gue'bu n'dan'yo ra nde guí yaqhu, pe hin guídí zerpahu yu mbui ni mijaq'ihu, ngue ne'u dí un ra jamadi Ojaq.

¹⁸ Jamadi Ojaq nguetho man'da i sä dan yaqä yu nde hingam fadi xinda gue ahu.

¹⁹ Pe nu bu ja yam peti, madague'bu hont'i cat'a thoho yam hma ga ma gue'u nt'øde xan ho, pe man'da xan ho, xinda gue'bu ga çna ga mam bu 'det'a mahuaqhi yam hma gue'u hingam fadi 'be'a

nam bøni. Nguetho dín nde ga xänba yø cu.

20 Ma zi cu ahø, o guí øthø tengu'bø gyø t'ahni ahø, pe damín 'yomfønihø xøn ho 'be'a man'da xøn ho gui 'yøthø bø ja nim pøtihø. Nguetho gyø dajø'iø, madague'bø i t'øn'ahø gyø 'uerehø ngue'a hin guí nde gui 'yøthø yø ts'oqui.

21 Bi 'yøm bø ja rá t'ohni Ojø: "Madague'bø dá japi bá øh yø 'damhnini ngue 'dan'yo bø na yø, ngue da zo ø 'bøcua, pe ngutho him bi 'yørpa ra güenda a dám mangä ø, " bi' yøn Ojø.

22 Janangue'a ga pøhmbø n'da ra hmøpya 'bø 'bo'o din yø man'da ra nde n'dan'yo, i uh rá ts'ødi Ojø, hndepe da 'yøc'yøi ø hingui nde da 'yøc'yøi. Nø hinga gue'ø yø 'yøc'yøi i pa nt'ørpe yø hmøpya. Pe nu ra ts'ødi ngue da man rám hman Ojø nangue yø ndesø ø, xøn ho ngue'a da xänbi gätho yø 'yøc'yøi, nø hin nangue'ø ømmø xøm më yø mbøi, hingui nde da 'yøc'yøi.

23 Pe xi'bø bim pøti gätho yø 'yøc'yøi nø gätho 'dahma 'dan'yo yø nde i yø, nø da zøm bø 'da ngue hing yø 'yøc'yøi, o gue'ø hinga na pødi xøn ho. Ha hin guím bømhø ngue da 'yøn'ahø guí jøthø.

24 Pe nu'bø gätho guí mamhø rám hma Ojø ngue ra nde mfødi, nø da yørpø 'da hing yø 'yøc'yøi o gue'ø hinga na pødi xøn ho. Nø da bøsø buya ngue ja yø ts'oqui, nø da bødi 'be'a i ja yø mbøi zøhe 'bø bi 'yø'a guí mamhø.

25 Nø nu'a nt'øgui bø mbo yø mbøi da japi di nøqui xøn ho. Nø din dønyahmu nø da 'yøp rá punbi Ojø buya. Nø da 'yøna: "Majuøni maha guí 'bøhmbø Ojø," da 'yøm bøya.

Da t'øt'e xøn ho a ram pøti

26 Nuya, ma zi cu ah^h, dín nde ga xi ah^h 'bε'a man'da x^han ho gui 'yøtha 'b^h guídím p^htih^h. P^he nde'b^h 'bε' guim b^hεmh^hb^h 'bε'a dín te y^hú mb^hi gätho y^ha 'yεc'yεi, n^he da zä gan tuhmb^h n'da ra thuhu guín nde gan tuhmb^h b^hya, o gue n'da ram hma guín nde gan xänbateh^h, o gue n'da ram hma bi b^hεn'nah^h Oj^h ngue gui mamhb^h, o n'da ram hma guí nde gui mamhb^h n'da ra nde hingam f^hadi 'bε'a nam b^honi, p^he gue'b^h di 'b^hai to'o da man a 'bε'a nam b^honi ngue hingam f^hadi.

27 P^he nu'b^h guí y^hah^h man'da ra nde n'dan'yo, hønt^h yonja'i din y^haq, n^he nu'b^h x^han ngu, hyunja'i. N^he hinga n'dat'a ra ora din y^haq gätho. Nub^hya i jatho dim 'b^ha n'da da ma 'bε'a nam b^hon a bi hma.

28 P^he nu'b^h njongui 'b^hep^h n'da i p^hadi da ma 'bε'a nam b^hon'a bi hma, man'da x^han ho 'b^h nte da mam b^haja nim p^htih^h. Da zä din y^haq, p^he n'danni din y^haqseui Oj^h.

29 Ximangutho u i man rám hman Oj^h nangue ra nde mf^hadi, din y^haq yoho o hyu. N^he nu'u to'o bin t'un ra ts'^hedi da b^hadi 'bε'a nam b^hon'a ram hma, da mam 'b^haq hingui ho, ua gue'b^h x^han ho.

30 N^he nu'b^h i hup^h n'da bi b^hεnba Oj^h da ma 'bε'a im b^heni da ma, p^he 'bε' di jua a i y^haq b^h, n^he gui jaf^h din y^haq a man'da b^hya.

31 Janangue'a da xøt'a gan y^hah^h 'dahmi 'datho, n^he gätho ah^h to'o gätho di b^hεnba Oj^h din y^haq. Nub^hya tengu 'b^haq gán niyqabah^h y^h cu nangue y^haq mb^hi n^he gätho da hy^haq y^haq ts'^hedi y^haq mb^hi b^hya.

32 Nu'u to i man rám hman Oj^h i jatho da zämzehe rá mb^hi zεhe, madague'b^h Oj^h bi b^hεnbi din y^haq, p^he jatho da dø'mi ts'^h, 'bε' din y^haq a man'da.

33 Nguetho nde Oj^h da ts'^hænni 'bε'a gätho din ja

bu, ne hinga 'da ni thas thoho 'be'a gätho i øt' Ojaq. Ne in jabu i t'øt'e hønbu go hapu i ja yám peti ma mi'yεc'yεihu.

³⁴ Ne nu yu xisu hingui sa din yq bu ja yu dampeti, nguetho hin'yu yán t'ødi din yq u, ne i jatho da 'yø'a 'be'a da sifi, ne hin dim 'bet'o, tengu i mam bu ja rá t'ohni Ojaq.

³⁵ Ne nu'bu in nde da 'yánni 'be'a nam bøn a hmam bu, i jatho da 'yán'na rá ndø bu ja rá ngusε, nguetho hin di necmanho 'bu i yq n'da ra xisu bu ja ram peti.

³⁶ Ha guim bεmhbu gá dumzehehu rá 'befi Ojaq, ngue guí 'mhbu da zä gui sänzehehu 'be'a gui 'yøthu. Uague guim bεmhbu høn'adahu gá hyqmhbu a ram hma.

³⁷ Pe nu'bu majuqni bi 'da ahu rá ts'ødi Ojaq gui mamhbu rám hma, o gue'bu majuqni bin 'da ahu nin 'yomfεnihu nangue rá Hogandaqhi Ojaq, nu'bu, jatho gui 'yøthu a dá ot'ahu 'bu, nguetho rá manda ra Hmu a.

³⁸ Ne nu'bu 'bo'o hingui nde da 'yø'a dá ot'ahu, pe hingui sa gui 'yεrpahu ra güεnda a.

³⁹ Janangue'a ma zi cu ahu, man'da 'mme gui hyumbi gui mamhbu rám hman Ojaq nangue ra nde mfaqdi. Pe hin gui hecpahu to'o in nde din yq man'da ra nde.

⁴⁰ Pe gan 'yomfεnihu xæn ho, ne 'darpu dí mba gui 'yøthu, ne hinga 'da dí thas thoho 'be'a gätho gui 'yøthu.

15

Bi ndants' mahøn'a ra Cristo

1 Nuya ma zi cu'ahu, dín nde ga xi ahu mahøn'a ran ho ma'da'yo, tengu dá xi ahu mam 'bet'o. Ne gue'a ram hma gá hyaqmhbu, ne gue'a gní'm 'bähmbu xan ho a.

2 Ne guet'a ram hman a gní yaqn ni tehu a 'bu guidí thoqui gui ten thohohu a dá xi ahu. Pe nu'bu hin'na, säti tho guí emhbu guí Øthu 'bu.

3 Ne dá ja ahu gá paqhmbu a ram hma bin 'dacä ngue man'da jats'edi tho ga paqhmbu. Ngue dá xan'nahu bi du ra Cristo, bi hogu ma ts'oquihu, tengu thoho mán t'o't'i bu ja rá t'ohni Oja.

4 Bi t'ägui, ne bi xox Oja 'bu ná hyupa, tengu thoho mí mam bu ja rá t'ohni Oja.

5 Ne nu'bu mi dämbeni ra Cristo, m'bet'o bin 'yuse bu 'bah ra Pedro, ne m'bejua buya bi nu mi'da yu xädi.

6 Ne m'bejua buya xø 'bexque bi nequi bu 'darpu mídím peti cat'a ciento yu cu. Ne emme xan ngu i 'bætho u ya, madague'bu xan du u 'da.

7 Ne m'bejua bi nu ra Jacobo, ne m'bejua mahøn'a bi nu gätho u yu 'bäihu.

8 Pe rán zegui thoho necä bi zä dá nugä ra Cristo bu 'yu. Ne emme xan hei bu dá ec'yeigä a ram 'bui ma'da'yo, tengu'bu n'da ra 'uere hingui sä dim 'bui, ne emme din u**nbi**.

9 Ne him man zä'be ngue xtá t'engä ma 'bäi'be ra Cristo, ne man'da ts'utho dadí mu'be xinda gue'u mi'da yu 'bäihu, nguetho emme dá unbä u yu 'yec'yei Oja.

10 Pe nu Oja rá mate zehu bi jaqui tengu dín jagä ya. Ne hinga säti thoho rá mate Oja bi 'yørque, nguetho emme dá humbi xinda gue gätho mi'da yu 'bäihu ra Cristo. Pe hinga guecä dá øt' ra 'befi, ne

gue'a rá mate zεhe Ojä bi zεqui dá øt'e.

¹¹ Madague'b✉ guecä o gue'✉ mi'da bi xän'nah✉, pε n'dat'a ram hma dí mamhbe ngue bi du ra Cristo nangue ma ts'oquih✉, ne bi xox Ojä 'b✉ mi du. Nε gue'a ram hma gá 'yεc'yεih✉ a.

Da xox Ojä ✉ xən du

¹² Pε xi a ram hma dí mamhb✉, ngue bi dämbëni ra Cristo 'b✉ mí du, pε hanja gní 'yεmhb✉ 'da ah✉ buya, ngue hingui sää da dämbëni ✉ xən du.

¹³ Nu'b✉ hin da dämbëni ✉ xən du, pε xinga gue'a ra Cristo xtán dämbëni 'b✉, ne guexta'a ya xən du a ya 'b✉.

¹⁴ Nε nu'b✉ hin xtán dämbëni a ra Cristo, hin'y✉ rá ts'edi a ram hma dí mamhb✉ 'b✉, ne ndetho guí 'yoh✉ b✉ 'b✉.

¹⁵ Nε nu'b✉ ngub✉ guím bεmhb✉ ngue hingui sää da dämbëni ✉ xən du, guí nubεthäni gahe 'b✉ ngue dí mamhbe bi xox Ojä a ra Cristo 'b✉ mi du.

¹⁶ Nu'b✉ hingui sää da dämbëni n'da ra du, pε xínga gue a ra Cristo xtán zä xtán dämbëni 'b✉.

¹⁷ Nε nu'b✉ guexta'a ra du a ra Cristo, säti thoho guí εc'yεih✉ a 'b✉, ne guexta'a him mahoqui ni ts'oquih✉ 'b✉.

¹⁸ Nε nu'b✉ ngub✉ guím bεmhb✉, pε nε'✉ y✉ 'yεc'yεi xən du b✉ ja rá 'yε ra Cristo, ne má zä dim 'bεp✉ 'b✉ Ojä 'b✉, gue'b✉ ya má zä bim 'bε a ra Cristo 'b✉ mí du.

¹⁹ Pε nu'b✉ høntya dí nuh✉ ran ho nangue ra Cristo, ha hin guím bεmhb✉ ga nuh✉ man'da ran ho 'b✉ dá tuh✉ 'b✉. Pε huεhigah✉ 'b✉ nte ga nuh✉, xinda gue'✉ gä mi'da y✉ ja'i ngue nte mbεni da nu.

20 Pe majuqni maha bi dämbëni ra Cristo 'b  mí du. Ne tengu'b  rá mb di n'da ra th  bi sop  ja n'da ra hu hi, ne gue'a nam b ni ngue da xox Oj  u to'o g tho i 'b hmi ra Cristo.

21 Tengu thoho 'b  mí d mp' ran d te ua ja ra ximhäi n'da ran 'yoh , ngue ra Ad n, ne ngutho a man'da ran 'yoh  ngue ra Cristo, bi d mi ngue da ndants' mah n'a y  du.

22 Ne tengu tho u g tho bi x nd ra Ad n, g tho i tu, pe nu g tho di x nd ra Cristo, g tho da mba nsots'i.

23 Pe hinga g tho n'dat'a ra ora da mba nsots'i, nguetho r  mb di a ra Cristo, ne nu'b  b   h ra Cristo, g tho u x  huahni da mba nsots'i m'b jua.

24 Ne nub ya, ba  h r  pa ran z gui. Nguetho nu'a ra Cristo x  d pi 'b 'a g tho m  ts' di, ngue y n s ih  Oj , ne g tho to'o i h se y n t' di, ne to'o di manda z he, ngue'u y  j 'i ne'u y  z thu. Ne nu'b  ya bi d ha, di un'na Oj  r  Ta r  ts' di mah n'a.

25 Nguetho nu ra Cristo, im Hmuts' t'abi ya, ne gue'b  go bi d ha di 'berpa y  ts' di u g tho y n s ih .

26 Ne nu'a ran d te ran z gui thoho da d pi, ne m  z  dim 'b  a b ya.

27 Tengu bi mam b  ja r  t'ohni Oj , di japi da d h ra Cristo 'b 'a g tho m  ts' di i ja. Pe njon da b ni ne'a Oj  r  Ta da d pi, nguetho gues  bi un r  ts' di ra Cristo a.

28 Ne nu'b  g tho bi d  a ra Cristo u 'b 'a g  n  ts' di i ja, ne nu'a ra Cristo b ya, ngue r  Ts' nt'  Oj , ne din d se b  'b  Oj  r  Ta. Nguetho m'b t'o x  un r  ts' di. Nub ya da h nse Oj  din ja r  ts' di b ya.

29 Ne man'da gu   th  gu d n xixy h  nangue'u

xan du. Pe hanja gní 'yεmhbu him mam 'bu u xan du buya.

³⁰ Ne hanja hin dí su man dätehe, gätho u yu pa dí 'buhmbe ua thä, gue'bu xcá pahmbe hin ga ndanshe mahøn'a.

³¹ Ne majuqni thocpa thoho dadím pom'be ran däte. Ne gue'a dí xi ahu a ngue'a dín nde ahu gui pahmbu 'be'a dí øt'ä. Nguetho εmmε dí numanho ahu, ma zi cu ahu, ngue n'dat'a ma Hmuhu ra Jesucristo dí εc'yεihu.

³² Ne dá hät'i xan ngu yuñ uñbi, ne xi u yu zate dán tunhdä'be ua Éfeso, ngubu i εmb yu ja'i. Pe 'be'a ní mba a dá øt'ä 'bu hin da dämben i xan du. Pe nu'bu hin ga ndanshu mahøn'a, mbähä dan sihmehu ya ne dam minhdu, nguetho má zä ga tuhu nixudi mani.

³³ O guídín hyεhmbu da thä ahu gui tenhdü yám hman u 'da yu hyäte, janangue'a hin gui 'bεhmbu yu hogan t'øt'e.

³⁴ Pe damin 'yomfεnihu xan ho gui pahmbu nda'a ram hma gue majuqni, ne gui 'yeshu yu ts'oqui buya. Nguetho guí 'buhmbu 'da hinga ná pahmbu xan ho Oja. Ne guehna dí xi ahu na, janangue'a gui pes' ni sähu.

Hague din ja 'bu bi dämben i xan du

³⁵ Uague guím bεmhbu 'da ahu gui 'yängahu: "Be'a di ja 'bu bi dämben i xan du, ne 'be'a ní ngøc'yεi din ja mahøn'a."

³⁶ Pe n'da rán t'änni yu 'yämbai a. Ha hin guí nuhu 'be'a di ja n'da ra hmudä 'bu pa nthuhu ngue i 'ya rá xi ne ja da bøx'a rá mbai buya.

37 Nε hønt'a go má hmudä guí tuhmb₄, hinga guexta'a rá ndä 'b₄ bi bøts'e. Nguetho gue'a rá ndä gá tuhmb₄, nε ra paxi b₄ dán go 'b₄ bi bøts'e.

38 Nε hønt'a go nda'a má hmudä da thuhu, gätho y₄ xise 'b₄ bin ja, tengu bi zänba Oj₄ a.

39 Nε hinga 'da'angu ma ngøc'yεih₄ y₄ fani o gue y₄ doja o y₄ hu₄.

40 Nε in jab₄ 'bε'a gätho i ja b₄ mahεts'i nε 'bε'a gätho i ja ua ja ra ximhäi, nu'₄ bí ja b₄ mahεts'i, n'dan'yo thoho nán ho xinda gue'₄ ja ua ja ra häi.

41 Nu'a rán nεqui ra hyadi nε ra zana nε y₄ sø gätho 'dahma 'dan'yo. Nε hinga 'da'angu ₄ y₄ sø, 'dahma 'dan'yo b₄ ni nεqui.

42 Nε ngutho nangue'b₄ bi dämbεni y₄ du, nε nu'b₄ bi t'ä a ra ngøc'yεi, da 'ya nguetho nts'änb̄i da 'ya a. Pe nu'b₄ bi dämbεni b₄uya nε hin njäm'b₄ da du mahøn'a.

43 Nu'a bi t'ägui hingui ho, pe nu'a da bøts'e εmmε xun ho a. Nu'b₄ mi t'ägui hin'y₄ rá ts'edi, pe nu'b₄ mí bøts'e, man'da εmmε bin ja rá ts'edi.

44 Nu'a ra ngø 'b₄ mi t'ägui, nts'änni hønt'ua ja ra ximhäi dim 'b₄i. Pe nu'b₄ bi bøts'e, nts'änni dim 'b₄p₄ mahεts'i b₄uya. Nε guí pähmb₄ i ja ma ja'ih₄ nangue ra ximhäi, pe man'da i jatho guí pähmb₄ ngue nε'a din ja ma ja'ih₄ nangue rá Hogandähi Oj₄.

45 Nε gue'a in ja a tengu mán t'o't'i b₄ ja rá t'ohni Oj₄, gue ná n'da ra Adán bi ts'änni bin ja'i ua ja ra ximhäi. Pe nu'a ná yoho gue'a di un ra temazai ngue njäm'b₄ da guadi, gue'a ra Cristo a.

46 Nε m'bøt'o dám 'b₄hmb₄ nangue ma ngøc'yεih₄ ngue hønt'ua ja ra ximhäi dim 'b₄i. Nε m'bøjua b₄uya dam 'b₄hmb₄ nangue ra ngøc'yεi

ngue nts'änni dim 'baph mahgts'i.

⁴⁷ Ne nu rá mbhdi ran 'yohh nt'ot'e nangue ra häi. Nu a ná yoho gue'a bí 'ygh mahgts'i, ma Hmuhh ra Cristo a.

⁴⁸ Ne ngutho ma nggc'ygihh ua ja ra häi, tengu tho a ran 'yohh ngue bi t'ot'e nangue ra häi. Pe nu ma nggc'ygihh m'bgjua din ja tengu thoho rá nggc'ygi a ma Hmuhh ra Cristo, nu'a ran 'yohh bí 'ygh mahgts'i a.

⁴⁹ Ne tengu thoho bh dá nequihh nangue ra Adán nt'ot'e ra häi, ne ngutho bh dá nequihh mahgn'a nangue'a ra mengu bh mahgts'i.

⁵⁰ Ne dín nde ga xi ahh mahgn'a, ma zi cu ahh, ngue nu'a man ngghh ne ma jihh i jajh ya, hingui sá da gonhui rá ts'edi Ojg mahgts'i a. Nguetho nu'a hingui hgt'i, hingui sá 'darpu da 'bes'ui a da hyät'i hgon'bh go njam'bh.

⁵¹ Pe dín nde ahh gui pgahmbh a him mam fadi, ngue hinga gätho ga tuhh ngue dyg 'ygc'ygihh, pg gätho da mba ma pärquigahh ma nggc'ygihh.

⁵² Ne xøgue n'dan c'ugerpadätho da 'ygorcahh 'bh bin yga ra thgxi 'bh rán zegui ra pa. Ne nu'bh bin yga ra thgxi, 'bex da ndants'i gätho u yga 'ygc'ygi xgan du, ne din ja yga ngg him man zä din ts'oni. Ne'u xí du, ne'u hin ní du, gätho da mba ma pädi.

⁵³ Ne nu ma nggc'ygihh dí hehh ya hin da hyät'i, janangue'a da mba mahoqui ngue da hyät'i mazgai bgaya. Ne i ja rán dgate a ma nggc'ygihh ya, pggue din jajh a njam'bh da du.

⁵⁴ Ne nu'bh bin ja ma nggc'ygihh ngue njam'bh da du, ya bi ja'ts'a bi man rá t'ohni Ojg bgaya, bi 'ygna: "Pe nu'bh dám 'bhhmbh mahgn'a, gue'a dí guah ran dgate a, nguetho ya bi thgapi."

⁵⁵ “Hague grán däte, hapu i ja ni ts'ɛdi ya ngue gui hyoje. 'Be'a gá ja ya thə, nɛ ya guí ɛna xquí taje.”

⁵⁶ Nɛ nu yén t'ɛdi Ojə nɛ gue'u nám fädi ja ma ts'oquihu. Nɛ nu'a ma ts'oquihu buya, gue'a ní zä di ungahu ran däte a.

⁵⁷ Pe jamadi gahu Ojə, nguetho bi jaju dá təfu ran däte nangue'a ma Hmuh ra Jesucristo.

⁵⁸ Janangue'a, ma zi cu ahu, damín zämhbu bu xən ho nɛ hin hapu gui 'uehmbu bu. Nɛ gui hyumbi man'da man'da gam pəhmbu nangue rá 'bɛfi ra Hmu, nguetho guí pəhmbu hinga säti thoho a, xinda gue'bu hin ga ndanshu mahøn'a.

16

Nthəqui yu mbəti da 'bäx yu cu

¹ Nɛ nuya dín nde ga xi ahu 'be'a gui 'yøthu nangue ra mbəti guídí pəthu, ngue nu'a rám fäts'i ma mi'yɛc'yeihu. Damí 'yøthu tengu thoho dá xicä u 'bupu ja yəm pəti bu Galacia.

² Ngue gätho 'bu domingo, n'da ngu n'da ahu gui hyaju ts'u a hangu xquí təhmbu nhyato 'bu nhyato, gui pəshu. Nɛ nu'bu dá søngä bu, ya di jabu, nɛ hinga ja gui pəthu buya.

³ Nɛ nu'bu dá søngä bu, ga pəhndä bu Jerusalén u yən 'yohu ngue gá huanhdu. Nɛ ga un ra søcuq da gäts'i nangue ran zəngua, nɛ da hyaq'a xquí pəthu buya.

⁴ Nɛ 'bε dán 'yomfəni 'bu da zä 'nɛqui ga mba, ya 'darpu dá mbähmbu buya.

Bi ma da bən na 'yo ra Pablo

⁵ Nɛ nu'bu dá mba na 'yo, i jatho 'bε ba søngä bu Macedonia, nɛ ja ga thocä bu Corinto buya.

6 Ne xømhma thoho dam 'bøhmbø bø 'da yø pa, uague dam 'bøhmbø bø gätho dám bøn yø pa xø se. Ne nubøya xømhma thoho da zä gui zeju ts'ø 'bø di nequi to'o da 'yurca ra 'yu hapø gätho dan 'yo m'bøjua.

7 Pe hin dín ndegä ngue xø ga thotho bø guí 'bøhmbø, pe dín nde dam 'bøpø 'da yø pa, 'bø gue'a da nde ma Hmuhu a.

8 'Bø dam 'bøcä ua ja ra hnini Éfeso man yozna, ja ga mba bø.

9 Nguetho èmmè hndequa ga man rám hman Ojà ua, madague'bø xøn ngu man sħi'be 'bøcua. Pe èmmè i te rá 'bøfi Ojà ua, jannangue'a him 'bexque sä ga mba n'dihi.

10 Ne nu'bø da zøm bø a ra Timoteo, dami simanhøhø, janangue'a nte da bøni. Nguetho dim pøfi nangue rá 'bøfi ma Hmuhu a, tengu thohogä.

11 Pe jatho gätho ahø guí numansuhø a ra Timoteo. Ne nu'bø bá ècua, dami fäxhø ngue da zømanho ua. Nguetho dí tøn'ua a, ne èmmè dín nde ga nu mahøn'a, ne'ø gätho mi'da.

12 Ne èmmè dá xicä ma cuhø ra Apolo xtá mbähä 'da yø cu 'bøcua, ngue da nu ahø. Pe him bi nde bi mba ya. Pe xømhma thoho m'bøjua da mba bø 'bø bi zä da mba.

Yøn zegui ran zengua

13 Ne jant'a thoho guí 'yøthø tengu'bø gan äthøhø, ngue gan zämhbø bø ja ni t'èc'yøihø. Dami hyuthø ran zambøi, din ja ni ts'èdihø xøn ho.

14 Ne 'bø'a gätho guí øthø, pe dami 'yøthø nangue ran huçcate.

15 Nε nuya ma zi cu ah✉, guí pāhmb✉ ngue gätho ja a yán jah✉ ra Estéfano, mbadi y✉ 'yɛc'yɛi b✉ ra häi Acaya, nε ɛmmɛ hønt'a im bɛni ngue da mbäx y✉ m'i'yɛc'yɛih✉ u.

16 Janangue'a dín nde ah✉ ɛmmɛ gui numansuh✉ a ra Estéfano, ngue'a gui 'yøth✉ a da man a. Pε n'✉ mi'da i 'bap✉, ngue 'da'angu i øth✉ a ra Estéfano, ngue'a hin din s̄hi, nε humbi da 'yøt' ra 'bɛfi xan ho, n'✉ gui numansuh✉ u.

17 Nε ɛmmɛ dadí johyagä, ngue nu'a mí hɛmbä 'bɛ'a gui øth✉, pε ya dí pácä ya, nguetho bi zøcua a ra Estéfano, nε ra Fortunato, nε'a ra Acaico.

18 Janangue ɛmmɛ bi xah ma mbui. Nε ah✉ bi xah ni mbuih✉ ya, nangue'a ram hma gá 'yängah✉ gue'a hin gmí pahmb✉. Nε dami numanhoh✉ u y✉ ja'i tengu u.

19 Nu y✉ cu i 'bucua ra häi Asia, gätho i pøn'nah✉ ran zengua. Nu ra Aquila nε ra Priscila rá xisu, nε gätho u dim peti b✉ ja rá ngu, nε gätho i pøn'nah✉ ran zengua nangue rá thuhu ma Hmuh✉.

20 Dami hyanbah✉ yán zengua gätho y✉ cu i 'bucua. Damin zengua zehɛh✉ n'da ngu n'da ah✉ ngue 'da gdín huçctah✉.

21 Pε nugä dra Pablogä ga ozehégä n'da ran zengua dí pøn'nah✉ nangue ma 'yøsegä.

22 Nu'b✉ i 'b✉ a n'da ngue him majuani i numanho a ma Hmuh✉ ra Jesucristo, nε hin te rán jauí Ojá a 'b✉, nε da zänba ran unbi a. Nε mi ts'✉tho ba ɛh ma Hmuh✉ da 'yøt' ran juanbi a.

23 Nε nuya da mbäx ah✉ rá mate ma Hmuh✉ ra Jesucristo.

24 Nε ɛmmɛ dadí huçc'ah✉ gätho ah✉ nangue

1 CORINTIOS 16:24

lv

1 CORINTIOS 16:24

'darpu dí 'buhmbu ra Cristo Jesús. Ne hont'a dí xi
ahu ya.

**Ra 'da'yonhogui nangue ma Hmuh^h ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366